

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2009/10:42

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:42

Fredagen den 11 juni

---

1 § Allmänna frågor

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 10 maj 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 14 juni 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar dagens sammanträde öppnat och hälsar alla välkomna.

Jag ska anmäla att A-punkt nr 37 på listan måste vi avsluta samrådet om nu. Alla övriga kan vänta till kl. 14. Det innebär att man till dess också hinner få svar på några frågor som är ställda.

I övrigt finns lista över de gjorda skriftliga samråden och den bifogas till protokollet för er som vill titta på dem sedan.

Nu går vi dagordningspunkt 1 om allmänna frågor och börjar med en återrapport från mötet i rådet den 10 maj. Då var det för all del även möte i utrikesrådet, men vi försöker ta de allmänna frågorna först. Sedan får utrikesministern så klart kommentera dem om han vill.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Vid mötet med rådet för allmänna frågor den 10 maj företrädde vi av min statssekreterare Amelie von Zweigbergk. På grund av min graviditet får jag inte flyga så mycket och därför ersatte hon mig. Hon kommer också att hjälpa mig på allmänna rådet lite längre fram.

När det gäller återrapporten från allmänna rådet kan jag säga att diskussionen förstås präglades mycket av skuldcrisen, det som sker nu, det antagna krispaketet EU 2020-strategin. Många av de ämnena har vi diskuterat flera gånger under våren. Flera medlemsstater och också kommissionen verkade för och önskade att man vid nästa möte med Europeiska rådet ska jobba med en förstärkt ekonomisk politisk samordning. Även frågan om finansiell övervakning kom upp.

Det har varit diskussioner, som också har lyfts fram här i EU-nämnden tidigare, om det femte målet för EU 2020-strategin. Det har funnits en skiljelinje mellan olika medlemsstater. Där är vi som vill ha en tydlig arbetsmarknadsdimension i det hela. Samtidigt har begreppet relativ fattigdom tagits upp och hur man ska definiera det.

Klimatfrågan skuggades också kort vid detta möte.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går in på information och samråd inför det kommande rådsmötet.

A-punkten hoppar vi över, som sig bör, om inte någon vill ställa frågor om någon av de fem Ohlssonrelaterade punkterna som står på listan. Det var det inte.

Vi går vidare till punkt 3 om resolutioner, yttranden med mera från Europaparlamentet. Det är ren information. Vill statsrådet säga något om dem? Nej, Någon av ledamöterna som har frågor om dem? Finner inte så.

Vi tackar för den informationen och går vidare till punkt 4, Förberedelser inför Europeiska rådet den 17 juni. Gången inför sådana är välbekant för nämndens ledamöter. Vi har statsministersamråd på onsdag.

Senast vi behandlade frågorna inför Europeiska rådet var i klimatfrågan den 4 juni, då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande meningar från s, v och mp. Då samrådde vi med miljöministern. De allmänna frågorna behandlades den 7 maj, då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande meningar från s, v och mp. Vi har också behandlat detta vid ett flertal tillfällen dessförinnan.

Riksdagens allmänna behandling av 2020-strategin återfinns i finansutskottets betänkande 2009/10:FiU29, till vilket det finns reservationer från s, v och mp.

Själva kommissionsmeddelandet om finanspolitisk samordning har däremot inte behandlats färdigt av riksdagen än. Det har nämnts och diskuterats i EU-nämnden vid åtminstone två tillfällen, men behandlas i finansutskottet nu. Man är inte färdig med sitt utlåtande förrän nästa vecka.

Slutsatsutkast har nämndens ledamöter fått utsänt.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Som ordföranden nämnde har ni fått ta del av utkast från Coreper i onsdags. Statsministern kommer till nämnden nästa vecka. Då får ni en mer utförlig redogörelse.

Jag vet att finansministern hade samråd med nämnden förra fredagen. Då handlade det framför allt om det ekonomiska och finansiella blocket.

Det är många ämnen som har kommit upp här tidigare som åter kommer att komma upp på Europeiska rådet den 17 juni. Först och främst blir det fortsatta diskussioner kring Europa 2020, EU:s nya tillväxtstrategi. Vi förväntar oss faktiskt att man ska få en politisk överenskommelse på det här mötet. De fem huvudmålen är i praktiken klara. Nu handlar diskussionen mycket om de nya integrerade riktlinjerna och hur man ska genomföra strategin.

Det är känt att Sverige oerhört hårt har drivit kvinnors roll på arbetsmarknaden, att arbetskraftsutbudet bland kvinnor ska lyftas fram och att fattigdomsbekämpningen också ska riktas in på att motverka utanförskap och främja social delaktighet, det som benämns social inclusion på engelska.

Det handlar även om att finna mått för hur man ska kunna mäta detta tydligare på individnivå. Här finns en konflikt i många europeiska länder som många av oss som är feminister kan reagera på, att man beskattar familjen och inte individen. Vi avskaffade ju sambeskattningen i Sverige 1972, men den är fortfarande norm i många länder. Vi driver hårt att det

ska bli en individnivå här, att man ska rikta stöd och satsningar till individen.

Vidare har Sverige jobbat på att vi ska se till att den fungerande inre marknaden förstärks med global frihandel, utveckling mot grön ekonomi och tillväxt. Det handlar om att identifiera olika flaskhalsar som hämmar detta.

För några veckor sedan kom Montirapporten. Vi välkomnar rådets förslag att gå vidare med denna och utforma en ny strategi för den inre marknaden. Nu handlar det om att nationella mål ska antas. Konkreta resultat av det kommer det att bli först till hösten.

Det ekonomiska läget ska som bekant diskuteras. Det handlar om att många medlemsstater håller på att genomföra kraftiga åtstramningsprogram när man konsoliderar sina offentliga finanser. Det handlar om att komma till rätta med stora underskott och skulder. Här är det också en diskussion om strukturreformer för att kunna öka tillväxt och konkurrenskraft i ett väldigt utsatt Europa. Även frågor om att en del länder måste göra mer kommer att komma upp.

När det gäller en stark ekonomisk-politisk samordning finns det en expertgrupp som leds av Van Rompuy. De har hittills haft två möten och ska avrapportera till Europeiska rådet.

När det gäller finansieringen av bankkrisen finns det ett brett stöd bland medlemsstaterna för att införa avgifter på banker. Det hoppas vi att Europeiska rådet ska kunna enas om. Det är en fråga som också kommer upp på G20-mötet som kommer att äga rum i Toronto den 26–27 juni.

Även FN:s millenniemål kommer att diskuteras. Där ska man anta övergripande slutsatser. Vi vet alla att de åtaganden som nu är fem år gamla verkar inte alla medlemsstater leva upp till. Sverige är ju väldigt aktivt som en engagerad biståndsnation. Där finns det oerhörda utmaningar. Vi ser att Afrika släpar efter när det gäller millenniemålen medan många asiatiska länder lever upp till dem tämligen väl. Det är oerhört centralt att få ned mödradödligheten.

Klimatfrågan – samtidigt som vi sitter här har klimat- och miljöministrarna ett möte i dag. Där handlar diskussionen just om att EU ska reducera sina utsläpp med 30 procent i stället för 20 procent till år 2020. Det är högsta prioritet för den svenska regeringen. Vi vet att det blir ett klimatmöte i Cancún i november detta år och att vi också har uppföljningen i Sydafrika. Där handlar det också om att ta fram underlag för konsekvenserna av att gå upp till 30 procent och se vad det påverkar och hur det påverkar olika länder.

Island kan jag också nämna kort. Kommissionen har sedan en tid tillbaka avslutat sin analys av ett isländskt EU-medlemskap. Regeringen verkar väldigt hårt för att rådet ska ge kommissionen grönt ljus för att inleda konkreta medlemskapsförhandlingar. Ett politiskt ställningstagande till när Island ska få inleda förhandlingar har ännu inte gjorts.

Utrikespolitiska frågor som kan tänkas komma upp är exempelvis Iran. Det är förstås mot bakgrund av den resolution som FN:s säkerhetsråd antog så sent som i onsdags. Här avvaktar vi utrikesministrarnas hantering av frågan.

Slutligen en fråga som engagerar många, inte minst i detta parlament, och det handlar om formuleringen om Europaparlamentets sammansättning. När det gäller två svenska ledamöter som blev valda vid förra årets

val till Europaparlamentet, Jens Nilsson från Socialdemokraterna och Amelia Andersdotter från Piratpartiet, vet vi att det har varit en never-ending-story, men nu verkar den gå mot ett slut. Vi har varit aktiva, och vi hoppas att dessa två personer ska kunna tillträda inom kort.

Om någon har ytterligare frågor om detta kan jag redogöra lite mer för det.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Om jag börjar bakifrån kan jag säga att vi i EU-nämndens beredningsgrupp, alltså partikretsen, har haft ett informationsmöte med departementsrådet, experten framför allt, Torbjörn Haak angående Europaparlamentet och efter det också haft beredskap för samråd när det gäller den punkten. Sedan har vi också väntat på när detta skulle ta fastare form. Det är möjligt att vi återkommer till detta.

Vad gäller Van Rompuy-gruppen och finanspolitiken kan jag också anmäla att där sitter bland andra Anders Borg. Den svenska regeringens inspel till den gruppen har sänts ut till nämndens ledamöter och diskuterades lite grann på Ekofinsamrådet i förra veckan. Vi har också berört det där. Då är det spårbart i protokoll sedan.

Anf. 6 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! EU 2020 har vi diskuterat ett antal månader. Det som har kommit till min kännedom och som jag gärna skulle vilja ha en kommentar till är att kommissionen vill ha synpunkter på, alltså i princip vill lägga sig i, hur kollektivavtalen ska utformas. Kommissionen skriver att hänsyn i löneutvecklingen ska tas till skillnad i yrkeskunnande och de lokala villkoren på arbetsmarknaden samt till stora olikheter i ekonomiska framsteg mellan regionerna i ett land. För oss socialdemokrater är det givetvis fullständigt oacceptabelt att EU ska lägga sig i hur kollektivavtalen utformas.

Min fundering är om den här delen av riktlinjerna kvarstår och i så fall hur den svenska regeringen ska agera i det sammanhanget.

Anf. 7 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Arbetsmarknadsdepartementet har haft en dialog med kommissionen om detta, och vi motsätter oss det här väldigt kraftfullt. Vad jag har förstått verkar frågan rent av redan vara överblåst.

Anf. 8 CHRISTINA AXELSSON (s):

Ministern sade inledningsvis att man har jobbat hårt för att det ska skapas lika möjligheter för kvinnor och män på arbetsmarknaden. Man ska ta bort sambeskattningen i flera länder och gå mer på individbasis. Det tror jag naturligtvis att alla som sitter runt det här bordet tycker är en angelägen fråga.

Det jag tänkte fråga om är just att när man går in på individbasis måste man också kunna mäta hur man har uppnått de här målen. Vi har tidigare diskuterat det som har sagts om att komma upp i en sysselsättningsgrad på 75 procent. Det har man ju inte individualiserat. Det står 75 procent för män och kvinnor. Det kan ju lite slarvigt uträknat betyda att 100 procent av männen arbetar och 50 procent av kvinnorna. Det har vi

haft tidigare. Då får man ett snitt på 75 procent, om man inte är så noga med hur man räknar.

Därför skulle jag vilja höra med ministern på vilket sätt hon har drivit frågorna om att man också ska individanpassa hur man faktiskt räknar. Det är väl samtidigt angeläget när man ska räkna sysselsättning att man inte bara ser till att man har en sysselsättning utan också att man har den på full tid så att människor efter sysselsättningen kan få en sjyst pension.

Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Det är en väldigt viktig fråga Christina Axelsson lyfter upp, och det var en stor strid från början kring huruvida man skulle nämna kvinnor och män över huvud taget. Många ville att man skulle tala om 75 procent i allmänna termer. Men vi var mycket noggranna med att det ska vara för kvinnor och män och att det ska kopplas till kvinnor och män. Det ska vara samma krav – samma rättigheter, samma skyldigheter och samma möjligheter. Det är så de flesta tolkar det hela, och det är den linjen vi slår fast.

Detta är en oerhörd utmaning för många länder. Ta ett land som Malta, där bara 40 procent av kvinnorna förvärvsarbetar. Att gå från 40 procent till 75 procent kommer inte att gå över en natt för dem. Därför måste man också titta på när de nationella handlingsplanerna tas fram: Vad är det som gör att kvinnor och män i ett land som Sverige kan förvärvsarbete i praktiken i samma utsträckning?

Vi tycker inte att välfärdsreformer ska beslutas i Bryssel, utan det gör vi på hemmaplan, men däremot kan man titta på vad det är som har gjort att exempelvis den nordiska välfärdsmodellen har varit så framgångsrik. Det handlar om väl utbyggd barnomsorg, äldreomsorg, skattesystem som koncentreras till individen med mera. Det är en bas. Där ser vi också att EU 2020-diskussionen och diskussionen om att 75 procent av både kvinnor och män ska jobba har påverkat debatten i många länder. Till exempel i Tyskland är det nu en intensiv debatt om just sambeskattnings negativa inverkan på kvinnors möjligheter att kunna förvärvsarbete.

Det har alltså startat en diskussion där jag tror att vi kan vara goda förebilder.

Anf. 10 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Det är därför det är så viktigt hur man mäter, och det var där jag började. Man måste mäta sysselsättningsgraden för män och sysselsättningsgraden för kvinnor så att vi får det uppdelat hela tiden. Då kan vi lyfta fram och se hur man har klarat det här målet och att man inte bara generaliserar.

Jag tror att det är jätte viktigt, och det är nu det måste framföras. Kommer ministern att vilja framföra det?

Anf. 11 MONICA GREEN (s):

Jag är ute i samma ärende, så det går nog bra att svara både mig och Christina Axelsson samtidigt.

Eftersom vi socialdemokrater har reserverat oss till förmån för vår reservation i finansutskottet om EU 2020 där vi trycker på just den sociala aspekten som är så viktig för medborgarnas Europa, att vi ska bekämpa fattigdomen och att varje arbetad timme behövs blir det som Birgitta

Ohlsson pratar om så viktigt, det vill säga en bra välfärd som Socialdemokraterna har byggt upp i Sverige.

Om man ska riva trösklarna för både män och kvinnor så att de ska kunna arbeta handlar det om att man har en barnomsorg, en skola, en sjukvård och en äldreomsorg som alla har tillgång till. Då ökar möjligheten för män och kvinnor att kunna arbeta, och det är viktigt att Birgitta Ohlsson driver de frågorna i EU.

Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Jag fortsätter på den första frågan. Jag håller definitivt med om det som Christina Axelsson tar upp, och jag kommer också att fortsätta att driva detta väldigt hårt. Vår utgångspunkt är att det ska vara kopplat till kvinnor och till män som individer. Man kan inte lyfta ihop detta.

Vi ska påminna om att länder som exempelvis Sverige, som redan ganska bra lever upp till dessa mål, också ska förbättra sig. Vi har ju alla en stark och intensiv önskan om att fler i Sverige ska arbeta mer, oavsett om det är kvinnor eller män. Det är viktigt att vara principfast och tydlig även där.

När det gäller frågan som Monica Green lyfter fram vill jag betona att för oss har arbetsmarknadens centrala roll varit oerhört viktig när man talar om det femte målet, det vill säga social inkludering och att bekämpa fattigdom. Vi har haft diskussioner bland olika medlemsländer hur man ska definiera fattigdom. Det kan ju finnas vissa faser i en individs liv, exempelvis när man studerar, då man lever på en något lägre nivå som är temporär och förhoppningsvis inte håller hela livet, utan man får en bättre lön längre fram.

Men det är också viktigt att vi når den reella fattigdomen. Att ha ett eget arbete innebär rätten till självkänsla, möjligheten att vara oberoende och att ha sin egen lön. Det är oerhört centralt, och kopplingen till arbetsmarknaden är av yttersta vikt här.

Anf. 13 MONICA GREEN (s):

Kommer Birgitta Ohlsson också att lyfta upp ungdomsarbetslösheten som en särskild fråga? Där har vi inte något gott exempel från Sverige eftersom vi ligger så dåligt till, men det går ju ändå att driva frågan om att få ned ungdomsarbetslösheten i hela Europa.

Anf. 14 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Där vill jag också inkludera att bland några av de övriga fem målen betonar man väldigt mycket vikten av skola, att minst 40 procent ska läsa på universitetet och att det inte är fler än 10 procent som hoppar av sina utbildningar.

Där är lärlingsutbildningar, som alliansregeringen nu driver på hemmaplan, förstås en väldigt viktig funktion. Vi satsar oerhört hårt på detta och tror att det är en bra modell för att se till att fler unga kommer ut med en fot på arbetsmarknaden och samtidigt har en fot i utbildning.

Vi har mycket inspiration att hämta från många andra länder. Många praktiska yrkesutbildningar, exempelvis i Tyskland och många östeuropeiska länder, har oerhört hög kvalitet, och där kan vi inspireras av varandra och lära mer.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Både utbildningsdelen, de sociala delarna och sysselsättningsdelarna i EU 2020-strategin är också behandlade i nämnden inför sina respektive råd. Sedan återkommer vi med statsministern nästa vecka.

Anf. 16 MONICA GREEN (s):

Vi har en avvikande mening utifrån vår reservation från finansutskottet.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar den. Behåller Miljöpartiet sin avvikande mening?

Anf. 18 MAX ANDERSSON (mp):

Diskuterar vi hela punkt 4 just nu, eller är det bara EU 2020?

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Vi diskuterar hela Europeiska rådet, så om Miljöpartiet har en avvikande mening i förhållande till regeringens arbete inför toppmötet så kanske det bara är i någon enstaka del i så fall – eller inte alls. Det är upp till Max Andersson, men då får han motivera det så att det kommer med i protokollet.

Anf. 20 MAX ANDERSSON (mp):

Sannolikheten är mycket stor för att det kommer att komma avvikande meningar efter att ministern har svarat. Vi ska hålla på formerna här.

Vi har en fråga till ministern. Jag har märkt att det kommer olika signaler från regeringen vad gäller klimatfrågan och 30-procentsmålet. När man lyssnar på Europaministern låter det som att regeringen faktiskt kommer att kämpa för att det ska vara ett 30-procentsmål när det gäller minskade utsläpp. När man lyssnar på statsministern låter det som att det inte är någonting som regeringen motsätter sig, men det kommer nog ändå inte att hända och det vore väl bra, men nej, det är inte realistiskt. När man lyssnar på finansministern låter det som att landsbygden kommer att gå under om bensinpriset ökar med 50 kronor i månaden.

Det är mixade signaler. Nu sade Europaministern att det var högsta prioritet att sänka utsläppen med 30 procent. Det står inte tydligt i Regeringskansliets handlingar vad regeringens ståndpunkt är. Skulle Europaministern kunna förtydliga hur hårt man kommer att jobba med den här frågan? Hur viktigt är det egentligen? Ni sänder ut olika signaler olika gånger ni pratar.

Vi står naturligtvis kvar vid vår avvikande mening vad gäller EU 2020, precis som Socialdemokraterna.

Anf. 21 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Klimatfrågan har absolut högsta prioritet. Det man gör nu är att man tar fram konsekvensanalyser för hur man ska göra för att nå upp till 30-procentiga utsläppsminskningar.

Vi har ju drabbats av en hård global och finansiell kris som också har drabbat många europeiska länder, och mycket på grund av denna finansi-

ella kris kommer det faktiskt kanske att vara enklare och också något billigare att kunna gå längre vad gäller klimatambitionerna.

Nu tar man fram en konsekvensanalys och tittar på hur uppskalningen på lands- och sektorsnivå kan se ut. Det är alltså ett arbete som pågår, och Sverige är mycket pådrivande tillsammans med flera andra länder.

Jag kan också nämna att jag träffade den brittiska nytillträdda EU-ministern häromdagen och fick försäkringar om att Storbritannien som har varit en stark kompanjon till Sverige i klimatprogressiva frågor kommer att fortsätta att driva dessa frågor oerhört hårt.

Vi jobbar för att bygga breda allianser, inte bara med våra EU-vänner utan också med stora utsläppsnationer som USA, Kina och Indien och också med utvecklingsländerna.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar men noterar avvikande mening enligt deras motiveringar från s och mp. Jag konstaterar att Vänsterpartiet inte är närvarande. De får svara för sig vid tillfälle.

Vi går vidare till punkt 5 om den europeiska avdelningen för yttre åtgärder. Det har varit överläggningar i EU-nämnden om detta vid flera tillfällen, senast den 23 april då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Underlag är utsänt.

Anf. 23 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Det är inte så mycket att tillägga på den här punkten. Som nämndens ledamöter erinrar sig uppnådde vi en överenskommelse på allmänna rådet i slutet av april i Luxemburg. Därefter har frågan gått till Europaparlamentet, och vad som kommer att inträffa i Luxemburg på måndag är att Catherine Ashton kommer att redogöra för de överläggningar som pågår i en grupp med företrädare för Europaparlamentet i syfte att uppnå en överenskommelse, förhoppningsvis så att den kan voteras vid Europaparlamentets session i juli.

Ett antal delvis tekniskt komplicerade frågor återstår.>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, där Europaparlamentet vill hävda sin kontrollfunktion, kanske lite hårdare än vi från råds sidan skulle vilja önska av den enkla anledningen att vi ju vill att den här utrikestjänsten ska vara någonting som också medlemsstaterna kan känna hemorts rätt och hemhörighet i så att det inte bara blir en utväxt av kommissionen.

Men vi får se vad hon har att säga. Det är ingen beslutspunkt, utan vi hoppas, och kommer att säga det också, att de här samtalen med Europaparlamentets företrädare leder till ett relativt snabbt resultat. Vi är alla medvetna om att processen att sätta upp denna utrikestjänst tar rätt lång tid. Samtidigt fortsätter världen att utvecklas, och det är klart att ju längre tid som går utan att vi har ett fungerande instrument, desto mer riskerar vi att förlora inflytande gentemot världen i övrigt.

Därför är det mycket viktigt, tycker vi i alla fall, att man kan komma fram till en sådan överenskommelse att man får en votering i juli. Det innebär också att Catherine Ashton då sannolikt, även om det finns en del juridiska synpunkter på huruvida detta ska vara möjligt eller inte, kan

börja fatta de personbeslut som är förutsättningen för att det här ska kunna börja fungera på ett bra sätt.

Skulle detta dra ut ytterligare på tiden är det som bekant så att augusti är semestermånad. Då handlar det om september eller kanske till och med oktober, och då får vi inte utrikestjänsten på plats förrän mot slutet av året eller kanske till och med vid årsskiftet, vilket från vår utgångspunkt vore mycket olyckligt.

Men som sagt: Parlament är parlament och ska behandlas med värdighet och respekt.

Anf. 24 URBAN AHLIN (s):

Jag har en fråga när det gäller den europeiska utrikestjänsten, och den handlar om EU:s särskilda representanter.

Vi håller nu på att bygga en organisation som mycket liknar något slags europeiskt utrikesdepartement där det ska vara en chef i varje land och det ska på något vis streamlinas och fås in i något slags mönster, rutor och diagram.

Ordningen med EU:s särskilda representanter har ju varit en annan uppgift: att visa aktivitet och att EU vill göra någonting, att utse någon med ett speciellt uppdrag. Vi har till exempel Peter Semneby i Georgien som vi kommer till senare.

Det jag ser nu komma från Bryssel känns som en väldans kamp om rådet fortsatt ska ha den här möjligheten att utse särskilda representanter eller om också detta ska bakas in i linjen.

Jag tycker att det vore tråkigt om möjligheten med särskilda representanter försvann. Jag tror att den spelar en roll utanför den gängse linjen, och jag är nyfiken på att höra vad utrikesministern och Sveriges regering har för position i den här frågan.

Anf. 25 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Svaret på den frågan är väl att bägge sakerna ska ske: både att möjligheten finns och att vi kommer att ha kvar särskilda representanter av olika slag, men det är klart att de integreras på ett eller annat sätt. De är en del av den europeiska utrikestjänsten.

För närvarande har det varit så att de särskilda representanterna har varit rådets, det vill säga Solanas, och sedan har vi haft kommissionen. Nu ska vi slå ihop detta, och det är klart att det pågår diskussion om exakt hur det här ska utformas. Men det är ingen tvekan om att de särskilda representanterna ju behövs för regionala, övergripande, horisontella frågeställningar.

Sedan kan man alltid diskutera *vilka* horisontella, regionala frågeställningar där de behövs, och sedan kan det vara fråga om att göra lite personbyten på folk som har varit där ganska länge.

Men om detta pågår en diskussion. Det är inte ett ifrågasättande av instrumentet som sådant, även om instrumenten måste relateras till utrikestjänsten, vilket är rätt självklart. Jag tror inte att någon ifrågasätter detta.

Jag vet inte hur många representanter vi har nu. Det är rätt många. Det är klart att en del av dem inte behövs; det är ingen tvekan om det. Somliga är dubblerande. Så har det för övrigt varit i Afghanistan, för att ta ett konkret exempel. Där har vi haft en kommissionsrepresentant och

en särskild representant. Nu är det en person. Sak samma på Balkan, där kan en hel del sådana saker göras. Det kan finnas andra områden som jag inte känner till för ögonblicket där detta också är möjligt.

Men för regionala och övergripande – ja, där måste det vara kvar enligt vår mening.

Anf. 26 URBAN AHLIN (s):

Jag delar den uppfattningen. Det är klart att det är bra om vi kunde få det att fungera på det sättet. Jag är dock inte helt säker på att det kommer att fungera i längden. Om vi har en linje och det finns en EU-representant i ett land, och det händer någonting speciellt och man ändå vill visa förnyad aktivitet och förnyat engagemang, är det väldigt svårt att säga att vi sätter dit en annan person, utöver den som redan är delegationschef. Jag är lite bekymrad över detta.

Tittar man också på det material som kommer från Cathrine Ashton framgår det att man ska follow the money, och det är uppenbart att det inte är några direkta resurser avsatta till EU:s särskilda representanter. Jag vill ändå slå ett slag för det, att jag tror att det är viktigt att det också finns ekonomi, så att det finns möjligheter att fortsätta att ha dessa. Jag tror nämligen att de spelar en ganska stor roll.

Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Pengar är väl det mindre problemet i det här sammanhanget, av den enkla anledningen att det här är relativt sett en billig funktion. Men låt mig nämna pengar i ett annat sammanhang, och det är det som komplicerar lite av den här hanteringen.

Sedan problemen med Santerkommissionen – när detta nu var; det är åtskilliga år sedan – har kraven på finansiell kontroll blivit massiva. Det innebär att de som nu är kommissionsrepresentanter och sedan blir delegationschefer är rätt nedtyngda av finansiella kontrollfunktioner. Det är här Europaparlamentet ligger på, för Europaparlamentet har maktbefogenhet när det gäller finansiell kontroll – men inte när det gäller politik, nota bene, om man ska vara strikt. Det innebär att i dessa förhandlingar insisterar Europaparlamentet mycket på att alla finansiella kontrollfunktioner ska vara kvar relaterat till parlamentet.

Från allmänna utgångspunkter tycker vi att det är bra att man håller i pengarna – needless to say. Men det finns ju risk för att vi skapar en struktur där de finansiella kontrollkraven är så stora att politiken över huvud taget försvinner i sammanhanget. Det ser jag lite som en risk. Jag talade med en delegationschef häromdagen som sade att vederbörande spenderar cirka en tredjedel av sin tid åt enbart finansiella kontrollfunktioner, det vill säga verifiera upphandlingar och sådant där. Det är viktigt, men vi ska inte tillsätta revisorer runt om i världen. Vi kan gärna ha revisorer också, men vi ska tillsätta politiska representanter.

Instrumentet med särskilda representanter finns kvar, och det finns i ett antal av de här grunddokumenten. Och det är relativt enkelt att utse en särskild representant i ett visst läge.

Sedan tror jag att vi har haft en situation där vi har varit långsiktiga, haft dem som har varit där under relativt lång tid. Det är inte säkert att det är rätt. Det är möjligt att man ska ha dem på kortare perioder, och kanske lite högre nivå också, i ett läge någonstans. Jag kan nämna Haiti,

för att ta någonting som inte är aktuellt. Men det kanske inte är ett bra exempel, för där var det bistånd. När någon typ av sådan situation plötsligt inträffar och det är uppenbart att de existerande mekanismerna är otillräckliga utser man en särskild representant för den period då detta behöver samordnas internationellt på en rimligt hög nivå under en begränsad tid. Det instrumentet, den flexibiliteten, tror jag är oerhört väsentligt för vår närvaro. När det gäller regionala frågor är södra Kaukasus ett bra exempel på det, men det finns också andra exempel. Jag håller helt med om detta.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag vill haka på en fråga. I de diskussioner jag har deltagit i med representanter för Europaparlamentet har det funnits anledning att bli lite bekymrad för Europaparlamentets inställning till att nå fram i de här förhandlingarna. Mitt intryck är att budgetverktyget används som medel för att tillskansa sig utrikespolitisk makt som Europaparlamentet inte har. I de diskussioner där jag har varit med har det varit både motstånd och spelad oförståelse inför vikten av att tjänstemän från de olika medlemsländerna ingår i personalstyrkan, vilket samtidigt är väldigt viktigt – det har vi diskuterat förut i det här formatet. Det är viktigt för den politiska förankringen, så länge som vi just har en mellanstatligt baserad utrikespolitik. Det är viktigt för förankringen i respektive land och så vidare. Där är det ganska låst.

Jag vill fråga utrikesministern hur han bedömer att de här förhandlingarna kan komma framåt. Jag hör rykten om att det är mycket låst och inte blir något till sommaren. Om det ska bli något till sommaren, är det då fråga om eftergifter på den här punkten? Det vore olyckligt. Hur undviker man det i så fall?

Vill Urban Ahlin haka på?

Anf. 29 URBAN AHLIN (s):

Jag delar ordförandens uppfattning här.

Jag vill också lägga till en liten elakare kommentar. Det är utan tvekan så att en del av de här parlamentarikerna ser sig själva som väldigt väl lämpade att få en del uppgifter i organisationen. Det är ändå viktigt att vi slår vakt om det. EU-parlamentet har en viss budgetfunktion här men ingen annan på utrikespolitiken. Jag vädjar verkligen till den svenska regeringen att hålla hårt i det, för annars tror jag att vi har öppnat något slags Pandoras ask som kommer att sluta i förödelse för oss.

Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag delar i grunden uppfattningen. Men jag tror att man ska vara realistisk och inse att Europaparlamentet kommer att spela en ökad utrikespolitisk roll. De har ingen beslutsfunktion, och det är viktigt. Den förbehåller vi den nationella nivån, och så koordinerar vi de nationella nivåerna, vilket vi ägnar oss åt bland annat här.

En av de saker som har varit kontroversiella är att Europaparlamentet vill att avrapporteringen till Europaparlamentet ska ske på politisk nivå. Det är inget orimligt krav. Ställs det interpellationer eller frågor i Sveriges riksdag vill ni att de ska besvaras av ett statsråd. Ni skulle inte riktigt

tolerera om det kom diplomater – med all respekt för förnämliga diplomater – rännande i kammaren och svarade på frågor.

Därför har de ställt krav, med tanke på att Catherine Ashton kommer att vara så pass arbetsbelastad av allting annat, att det ska finnas political deputies på ett eller annat sätt som på politisk nivå kan företräda rådet gentemot parlamentet. Det tycker jag är rätt rimligt. Där tror jag att man håller på att arbeta fram en kompromiss. Jag tror att hon indirekt har lovat att vara närvarande, svara på frågor och delta i debatten vid varannan av Europaparlamentets sessioner. Det är rätt mycket, om ni tänker efter.

Vi får alltså stora utrikespolitiska debatter i Europaparlamentet varannan månad. Det innebär inte att de fattar beslut, men opinionsyttringar och diskussioner kommer att bli mer betydelsefulla. Det tror jag att vi ska acceptera. Sedan ska vi mycket hålla på den formella rågången.

När det gäller frågan om att ta in nationella diplomater i den här tjänsten har vi sagt att det ska vara minst en tredjedel. Man har sagt att det ska vara en tredjedel medlemsstater, en tredjedel rådet och en tredjedel kommissionen. Så kommer det inte att bli, av den enkla anledningen att jag har svårt att se att rådet kan producera en tredjedel. Sannolikt blir det något mer än en tredjedel medlemsstater och väsentligt mer än en tredjedel kommissionen. Det är bara att titta på basen av vilket folk som finns.

Där kommer vi in på en synpunkt från en del av parlamentet. Där finns lite av kommissionsteologin, hos delar av dem i alla fall, så de accepterar inte riktigt det som finns i modellen, att de nationella diplomaterna går in på åtta år och sedan återgår till sina nationella tjänster. Det vill de inte riktigt ha, för de anser att det är att somewhat pollute the purity of kommissionstanken. De vill att det här ska vara integrerat på ett eller annat sätt. Så kommer det inte att bli, för det kommer vi i rådet aldrig att acceptera. Det är just den här typen av diskussioner som gör att detta är något utdraget.

Sedan tillkommer tekniskt besvärliga saker som rör staff regulations. Be mig inte förklara detta i detalj, för det kan jag inte, men det är synnerligen komplicerat. Ni kan ju föreställa er att här är folk på olika kontrakt, olika villkor, olika staff regulations och kommer från olika håll. Det är klart att detta måste redas ut på ett någorlunda tillfredsställande sätt. Men jag vore mycket tacksam om nämnden inte ställde några detaljfrågor till mig på den punkten.

Anf. 31 MAX ANDERSSON (mp):

Jag undrar om utrikesministern kan berätta mer om vilka länder det är som hårdast driver den här linjen i ministerrådet om att man ska stå fast vid ministerrådets linje och inte delta med parlamentet. Jag utgår från att det finns vissa länder som tycker att det här är viktigare än vad andra länder tycker. Var befinner sig Sverige på den skalan?

Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vi är ju, som bekant, parlamentsdeltare, om man ska använda det uttrycket. Nej, det är vi inte.

Det är ingen skillnad, skulle jag vilja säga. Jag tror att det även på denna punkt råder en bred enighet. Jag kan egentligen inte se några nyan-

ser mellan medlemsstaterna på denna punkt. Här är det institutionellt olika intressen mellan rådet och parlamentet, som det är lätt att se hur de har uppkommit, och kommissionen har sina intressen. Men det finns inga delade meningar mellan medlemsstaterna på denna punkt.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Detta om utrikestjänsten för i dag. Vi har säkert anledning att återkomma. Enligt mina noteringar är detta en diskussionspunkt, och det innebär att vi gör ett mjukare ställningstagande. Jag uppfattar att det finns bred samstämmighet i nämnden och finner därför att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vi förhandlar inte ens om detta, utan det är Catherine Ashton som förhandlar.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen.

Vi går vidare till punkt 6, Strategirapport 2010 från kommissionen om genomförandet av sammanhållningsprogrammen. De är välbekanta för nämnden sedan många år, men den här frågan är rent tekniskt ny. Den lär ha blivit en falsk B-punkt. Det innebär att det inte förväntas diskussion på rådet. Underlag är utsänt.

Vill EU-ministern säga något till punkten får hon? Nej. Någon av ledamöterna? Nej.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 7, De yttersta randområdena. Den lär ha blivit en A-punkt, det vill säga att det förväntas ännu mindre diskussion på rådet – till och med färdigförhandlad – och står på listan som avslutas kl. 14 i dag. Man har förstås chansen att ställa en fråga eller göra ett inspel nu. Någon? Finner inte så.

Vi lämnar den punkten eftersom samråd sker i eftermiddag.

På punkt 8, Europeiskt medborgarinitiativ, ska det tas en allmän riktlinje, det vill säga fattas beslut om innehållet i förordningen, så den är skarp. Frågan var senast i nämnden den 23 april, och då fanns det stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i frågan.

Ansvarigt utskott för detta är konstitutionsutskottet, som utfärdade ett utlåtande över grönboken om den här frågan tidigare i processen, alltså den 19 januari, utlåtande 2009/10:KU32.

Vi har fått dokumentation dock ganska sent. Därmed får EU-ministern gärna säga något och precisera regeringens ståndpunkt.

Anf. 36 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Det här är en fråga som har valsat runt under en tid. Kommissionen presenterade sitt förslag redan den 31 mars. Ni känner alla till att det handlar om att en miljon unionsmedborgare i ett betydande antal medlemsstater ska kunna samla in underskrifter till ett initiativ för att lägga fram ett förslag om förändrad EU-lagstiftning.

Den svenska regeringens utgångspunkt har varit att vi ska skapa ett medborgarinitiativ som är användarvänligt, har hög integritet, syftar till

ökad demokrati och är enkelt. Vi har haft en radikal position i detta bland medlemsstaterna och har inte fått fullt gehör för detta. Det har varit några länder ytterligare som har just lyft in integritetsaspekter, men annars har det varit tämligen lite förståelse.

Nu ska detta medborgarinitiativ löpa på endast ett år. Man ska ha ett år på sig att samla in en miljon namnunderskrifter, vilket vi tycker har varit för kort tid. Det är ganska många olika ribbor, hinder och barriärer som man har lagt in som vi har varit oerhört kritiska till. Frågan kommer att fortsätta, och det blir det belgiska ordförandeskapet, som tar vid snart, som kommer att få uppgiften att förhandla vidare med Europaparlamentet. I Europaparlamentet har de olika grupperna lite olika ingångar i frågan, men det är klart att de är en stark faktor för att driva den position som Sverige har haft, det vill säga öppenhet. Vi hoppas att det blir ett större tryck i frågan.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Det innebär då, som sagt, att rådets position tas nu inför dessa förhandlingar sedan.

Anf. 38 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Det står att det ska vara en miljon unionsmedborgare och ett betydande antal länder. Vet man någonting om var man kommer att hamna när det gäller ett betydande antal länder?

Anf. 39 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Om det gäller specifika detaljfrågor kan jag lämna över ordet till min medarbetare. Men det finns en ganska betydande specifikation på hur många man måste få in i olika länder. Det är då detaljreglerat.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Alla nämndens ledamöter har inte fått den, men den finns på bordet här i rummet.

Anf. 41 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Det finns en viss reglering kring detta. Ska man göra ett medborgarinitiativ måste det leva upp till vissa kriterier. Men vi har varit oroade för att man bygger upp för höga barriärer, att det snarare hämmar medborgarnas initiativkraft än främjar den. Det har varit vår ingång.

Anf. 42 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag undrar hur många av de 27 som behöver vara med. Är det tio länder eller fem länder eller vad handlar det om?

Anf. 43 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Det handlar konkret om en tredjedel av medlemsstaterna. Vi kan också säga att det har blivit vissa förbättringar. Det var ännu mer detaljerat från början. Men fortfarande är det ett visst system. Detta är utifrån inte minst Lissabonfördraget en oerhörd möjlighet att skapa ett engagemang bland Europeiska unionens medborgare. Det är viktigt att det blir en fortsatt öppen debatt kring det här.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Nu fick vi dokumentet på bordet. Jag är inte inläst i detalj. Men i den version jag har så har man ändrat. Förslagsvis ska det när man har nått tröskeln 100 000 namnunderskrifter från tre länder göras någon form av kontroll från kommissionens sida av om man får ta något medborgarinitiativ. Vad kan det innebära för inskränkningar av medborgarnas fortsatta möjlighet till initiativ?

Anf. 45 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Det har förts en diskussion. Inte alla frågor som det tas initiativ till löses på Europeiska unionens bord. Det har funnits farhågor om att det kan komma initiativ i exempelvis rasistiska frågor eller frågor som utmanar Europeiska unionens grundvärderingar om demokrati, öppenhet, yttrandefrihet och annat. Då vill man ha en form av kontrollmekanism. Där har vi tyckt att man ska gå på den liberala linjen så mycket som möjligt. Det är viktigt att det är upp till den som drar i gång ett initiativ att ha koll på detta från början. Det har gått i rätt riktning, men inte fullt så mycket som vi hade velat.

Anf. 46 KARL SIGFRID (m):

Mitt inlägg gäller ungefär samma sak. Ett formellt krav för att man ska kunna lägga fram ett sådant här medborgarinitiativ är att det handlar om någonting som ligger inom kommissionens område. Granskningen som skulle göras efter 300 000 underskrifter är som jag förstått det ändå en kontroll av huruvida det kriteriet är uppfyllt och huruvida man formellt kan lägga fram ett sådant medborgarinitiativ.

När KU gav svar angående grönboken hade vi som vår ståndpunkt att det här borde ske omedelbart. När någon registrerar ett medborgarinitiativ är det väldigt värdefullt att man innan man sätter i gång hela jättestressen kan få ett kvitto på att det här är någonting som är formellt acceptabelt, vilket borde vara att föredra framför att man får en stor kalldusch efter att man samlat in en tredjedel av alltihop. Finns det någon förutsättning att hamna på den ursprungliga svenska ståndpunkten snarare än den som nu kommissionen föreslagit?

Anf. 47 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru ordförande! Dess värre finns inte detta. Vi får också ha i åtanke att förslaget från början var att det skulle vara när man samlat in 300 000 namnunderskrifter. Nu har det kommit ned till 100 000, så det går någorlunda i rätt riktning. Vår utgångspunkt har varit att det ska vara så lite klåfingrighet som möjligt och så mycket öppenhet som möjligt. Sedan får vi lägga mycket ansvar på den individ som drar i gång en liknande process. Det är oerhört viktigt.

Vi ska också vara medvetna om diskussionen kring integritet, som jag vet engagerar många av nämndens ledamöter. Olika länder har olika system vid registrering. Vi har personnummer i Sverige. Andra länder har andra system. Här är det viktigt att hitta en tydlig modell, så att det kopplas till nationell basis.

2009/10:42
11 juni

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Förslaget är utsänt i kanslikommentarer. Alla ledamöter har sedan i går kväll haft möjlighet att titta på förslaget.

Jag vill titta på ståndpunktsdelen. Riksdagens ståndpunkt är välkänd. Vi har diskuterat utifrån den hur vi förhåller oss inför rådet. Ärligt talat fanns det inte mycket till ståndpunkt i den kommenterade dagordningen, så jag vill bara fråga om vi känner att regeringens ståndpunkt inför rådet har kommit fram. Det tycker jag väl för all del att den har. Några frågor? Finner inte så. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Därmed är den allmänna agendan genomgången. Har EU-ministern något annat hon vill ta upp? Nej. Då tackar vi henne och alla hennes medarbetare så mycket för i dag

Anf. 49 ORDFÖRANDE:

Vi kommer nu till utrikes frågor och börjar med åtterrappport från möte i rådet den 10 maj. Är det någon som vill säga något särskilt om själva åtterrappporten får man göra det nu. Vill utrikesministern göra det? Jag finner inte så. Någon av ledamöterna? Finner inte så. Vi lägger den till – notera: de hemliga – handlingarna.

Vi går vidare till informationen och samrådet. A-punktssamrådet ligger utanför och avslutas kl. 14 i eftermiddag. Det finns dock en hel hopar Bildtska A-punkter. Om det är någon som vill passa på att ställa en fråga om dem kan man göra det nu. Någon som vill göra det? Finner inte så.

Vi går vidare till punkt 3, Iran. Den frågan behandlades senast den 7 maj i nämnden, då det fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar. Sedan dess kan vi konstatera att det har fattats beslut i FN:s säkerhetsråd om en ny resolution så sent som nu i onsdags.

Anf. 50 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det här är i formell mening ingen beslutspunkt. Det är en förberedande diskussion som vi kommer att ha på utrikesministernivå inför en deklaration som sannolikt ska antas av Europeiska rådet under torsdag och fredag, vilket innebär att det formella samrådet om den texten kommer att äga rum i samband med att statsministern kommer hit på onsdag och föredrar det hela. Med detta sagt vill jag inte säga att utrikesministrarna är alldeles utan betydelse i sammanhanget. Jag skulle tro att vi kommer att ha en relativt omfattande diskussion om detta.

Jag vet inte hur mycket jag ska gå in på frågan. Låt mig säga som så att den iranska nukleära frågan, och över huvud taget relationerna till Iran, tillhör de allra svåraste frågor som vi haft att hantera under en relativt lång tid. Jag vet inte i vilken utsträckning vi här har haft några diskussioner om den exakta innebörden av de iranska nukleära intentionerna. De är inte alldeles klara. Det finns olika bedömningar på denna punkt.

Den bedömning som vi gör är i stort sett den som IAEA gör, det vill säga att de fortsätter med ett anrikningsprogram men att det är svårt att påvisa något vapenprogram i egentlig mening. Det innebär inte att detta är okej. Säkerhetsrådet har sagt att de ska suspendera anrikningen i avvaktan på att man löser ut en del av de delvis historiska frågeställningar som finns, bland annat vad de har haft för sig förr. Utan tvivel hade de i alla fall fram till 2003 ett aktivt kärnvapenprogram.

Spänningarna har varit mycket betydande genom åren. Det råder en massiv misstro mellan Iran och framför allt USA. Det går tillbaka till antingen 1953, om man så skulle vilja, eller 1979, med den iranska revolutionen och gisslandramat. Förhandlingskontakterna har gått fram och tillbaka utan att detta lett till så mycket.

Ett nytt skede inträdde i och med att Obama-administrationen kom till, med en engagemangspolitik som kom att inrikta sig på att försöka börja bryta de blockeringar som hade funnits genom en överenskommelse om en ny bränslesats till den forskningsreaktor i Teheran som används i huvudsak för isotopproduktion.

Det fanns ett förslag på bordet under hösten som inte ledde till någonting, det vill säga som de facto sköts ned i det interna tumultet i Iran. Vi ska inte glömma presidentvalet den 12 juni förra året och allting som inträffade i samband med det, inklusive akuta spänningar inom den iranska regimen. Det sköts ned internt i Iran, men återkom sedan i en något modifierad form under de senaste veckorna i förhandlingarna mellan Iran, Turkiet och Brasilien.

Förslaget gick i stort sett ut på att man tar ut en mycket betydande del, just nu cirka hälften, av allt det låganrikade uran som Teheran har och byter det – jag ska inte gå in för mycket på tekniken om ni inte är intresserade – mot en sats av 20 procent anrikat uran för forskningsreaktorn. Detta skulle inte lösa den stora iranska frågan, men det skulle enligt min mening ha varit ett sätt att börja bryta de massiva murar av misstro som finns. Vi skulle ha kunnat börja manövrera frågan på olika sätt.

Men så kommer det nog inte att bli, för samtidigt hade man från framför allt amerikansk sida, men också från andra håll, lagt ned en mycket betydande ansträngning på att mobilisera en ny resolution om sanktioner gentemot Iran. Det har varit föremål för en mycket betydande diplomatisk offensiv från främst amerikansk sida, där det framför allt har handlat om att få med de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet, enkannerligen Ryssland och Kina. Efter olika ansträngningar har detta kommit att lyckas.

Jag vet inte i vilken utsträckning vi har tittat på resolutionstexten som beslutades i slutet av förra veckan. Men man kan väl i grunden säga att det är en ganska tunn text när det gäller vad som faktiskt måste göras sanktionsmässigt. Den innehåller väldigt mycket allmänna formuleringar som kan användas för att göra mer. Det är det som är de facto-överenskommelsen med ryssarna och kineserna: Ni behöver inte göra så mycket, bara ni röstar på det här så att vi kan använda det på vårt eget sätt. Lite så är det.

Vi hade en kort diskussion om detta i samband med Europeiska rådet i december, där slutsatsen blev att vi ska "accompany" det som säkerhetsrådet beslutar med olika typer av åtgärder. Det innebär att vi till att börja med ska diskutera en robust implementering av säkerhetsrådets beslut. Det kan man göra genom att tolka extensivt, och det tycker vi att det är rimligt att göra. Sedan finns de som vill att man inte bara ska tolka extensivt utan gå väl utöver vad som finns explicit i säkerhetsrådet. Om detta kommer det säkert att föras åtskilliga diskussioner. Jag skulle tro att vi kommer fram till en text av något slag, där det dock också finns andra inslag som ska komma in. Jag vet inte om nämndens ledamöter har delgivit det uttalande som EU-3 med stöd av Catherine Ashton gjorde efter säkerhetsrådet.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Både det och själva resolutionen har sänts ut i kanslikommentarer.

Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vad bra! Det uttalandet innehåller också en allmän öppning till samtal och sådana där saker. Relevansen i detta just nu tror jag, om jag ska vara alldeles ärlig, är synnerligen begränsad, men för den framtida inriktningen tycker jag i alla fall att det är viktigt att det finns med.

Vi får se hur det går med de här diskussionerna. Jag tror att det möjligen kommer att leda till att vi tar fram ett utkast till text, men det är inte säkert. Men vi får i alla fall på ett eller annat sätt en text som vi kan förankra här i nämnden på onsdag inför toppmötet på torsdag och fredag. Sedan tror jag att det blir upp till utrikesministrarna att mer konkret ägna sig åt denna fråga när vi kommer fram till mötet i juli.

Detta var kortfattat. Man kan tala om det här nästan hur länge som helst, men det finns säkert frågor.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Rent formmässigt noterar jag ändå utrikesministerns inledande uttalande om en ”relativt omfattande diskussion”. Det är alltid svårt att bedöma i förväg hur skarp den blir. Det är svårt att veta. Men eftersom detta är en så pass skarp politisk fråga gör vi ändå så, för säkerhetens och partiernas skull, att jag kommer att pröva ett ställningstagande som heter ”upplägg inför fortsatta förhandlingar”. Om man inte skulle hålla med regeringen får man tillfälle att anmäla det. Utrikesministern får förhoppningsvis ändå mandat ifall han skulle behöva det. Vi återkommer sedan med statsministern när vi har slutsatsutkast och sådant.

Anf. 54 URBAN AHLIN (s):

Tyvärr stämmer inte den bild som utrikesministern ger här överens med den bild som utrikesministern ger på sin privata blogg, där han säger att det här säkerhetsrådsbeslutet är oklokt och att vi i EU ”sorgfälligt” kommer att implementera den här resolutionen. Skriver man så på en blogg och säger att det är ”sorgfälligt” ger man inte direkt bilden att det är extensivt och att det ska implementeras, utan man ger verkligen en bild av att Sveriges utrikesminister tycker att detta var korkat: Man skulle ha hållit sig till den turkisk-brasilianska överenskommelsen om forskningsreaktorn och nöjt sig med det.

Jag är lite bekymrad över det här av det enkla skälet att vi har haft denna diskussion under en lång period och att frågan då har varit om vi ska acceptera EU-autonoma sanktioner. Det har funnits ett tryck från amerikansk sida, men också från en del medlemsländer i EU, på att vi skulle gå vidare och ha EU-autonoma sanktioner. Det har inte regeringen velat, och vi har inte heller velat det. Ska det bita, ska det ha någon som helst betydelse behöver det vara universella sanktioner beslutade av FN:s säkerhetsråd, har vi sagt.

Det är den bild och det beslut som har varit här i EU-nämnden. Det är det uppdrag som regeringen har fått. När sedan det beslutet tas av FN:s säkerhetsråd skriver Sveriges utrikesminister på sin blogg att detta var oklokt och att vi ”sorgfälligt” ska implementera resolutionen. Då menar jag att han inte har uppfyllt det löfte som han gett och respekten för Sveriges parlament. Vi har gett dig och regeringen stöd för att säga nej till EU-autonoma sanktioner för att vi hellre vill ha FN-sanktioner. När då FN-sanktionerna kommer borde vi väl välkomna det – att EU:s perma-

nenta medlemmar, som har haft så stora problem med detta, ändå har kunnat enas om detta? Annars får vi väl säga att vi inte delar den uppfattningen. Det är det jag uppfattar från Carl Bildts blogg.

Jag tycker att utrikesministern måste reda ut det här. Är politiken den som han redovisade här, alltså att vi nu ska genomföra detta extensivt, eller är det som han skriver på sin privata blogg, nämligen att vi nu ”sorgfälligt” ska följa detta? Det är ju EU tvunget att göra. FN:s säkerhetsråds beslut måste ju implementeras av Europeiska unionen, men det handlar om med vilket engagemang man vill implementera detta.

Jag är bekymrad. Jag undrar vad som egentligen är Sveriges utrikespolitik här. Du har hela tiden fått stöd från riksdagen för positionen att säga nej till EU-autonoma sanktioner men att stödja att det ska bli FN-resolutioner. Men när det väl kommer en FN-resolution säger du i stället att Turkiet och Brasilien hade en bättre lösning och att beslutet var oklokt och kallar det för ”sorgfälligt”.

Jag skickar tillbaka frågan: Med vilket engagemang och vilken vilja ska detta nu genomföras? Jag menar att det är viktigt att Sveriges regering i de här samtalen och diskussionerna ändå säger att vi välkomnar att FN:s säkerhetsråd har tagit sig samman och kunnat hitta en gemensam position.

Anf. 55 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Min uppfattning är att det var oklokt att driva igenom denna votering nu, men det har man gjort. Det har inträffat förr att säkerhetsrådet har fattat okloka beslut. Nu är vi bundna av detta och ska genomföra detta.

I den grundläggande fråga som Urban Ahlin tar upp och som också är den grundläggande frågeställningen från svensk utgångspunkt, alltså om det ska vara EU-autonoma sanktioner eller om det ska vara FN-sanktioner, delar jag hans uppfattning. Nämndens ledamöter vet att jag inte tillhör sanktionsentusiasterna i någon fråga, men för att fungera bör sanktioner vara universella. Sanktioner som är bilaterala har per definition mycket mindre politiskt och substantiell effekt.

Jag tror att den stora diskussionen nu kommer att bli hur långt vi ska driva detta utöver det som är det självklara, alltså att vi genomför sanktionsbeslutet som det är formulerat, och hur mycket man ska utnyttja allmänna formuleringar till att driva något som går en bra bit längre än vad som faktiskt står. Då är man inne på EU-autonoma sanktioner, och där är finns det nog rätt allmänt stöd för den svenska linjen här i nämnden, för vi har diskuterat den förut.

Min uppfattning är att hot om sanktioner ibland kan ha effekt, men sanktioner har det mera sällan. Det vill säga att de kan ha effekt väldigt långsiktigt men sällan kortsiktigt. Jag skulle ha tyckt att det hade varit klokt att testa den iranska förhandlingsviljan med TRR-spåret. Det är fullt möjligt att detta inte skulle ha gått och att det skulle ha visat sig att motsättningarna var för stora, men det som vi såg var återstående skiljaktigheter mellan de olika ståndpunkterna som inte var större än att man kunde överbrygga dem med kreativ diplomati.

Sedan fanns det andra som sade att man inte skulle testa denna förhandlingsvilja över huvud taget, och det var det som ledde till säkerhetsrådets beslut. Det tyckte jag kanske var mindre klokt, men nu är det som det är. Det där får vi överlåta åt historieskrivningen.

Jag tycker också att det var mindre klokt att hamna i en situation – nu ska det sägas att man fick tolv röster i säkerhetsrådet – där man fick Turkiet och Brasilien att rösta mot. Det förringar rätt avsevärt det politiska genomslaget för beslutet i resten av världen. Det gör att det får mindre politisk effekt. Sådana här sanktionsbeslut har en viss politisk och moralisk legitimitet när det är säkerhetsrådet som fattar dem – det är bland annat därför som vi är så mycket för säkerhetsrådet – men legitimiteten undermineras något när man hamnar i den situation som man nu har hamnat i.

Men nu är man i den situationen, och nu är frågan i stället hur långt man ska sträcka implementeringen. Ska man bara vara bokstavstrogen? I så fall är det inte så mycket alls som det innebär. Vi kommer att göra mer än det. Vi kommer att vara extensivt tolkande bokstavstroga, kan man säga. Sedan finns det andra som vill gå en bra bit längre. Där tillhör vi de skeptiska och avvisande, både av substansskäl – vi tror inte att det har effekt – och av prejudikatsskäl, som väl Urban Ahlin också antydde när det gäller EU-autonoma sanktioner.

Det är alltså lite skillnad mellan historieskrivningen och den faktiska hanteringen. Historieskrivningen tror jag att det kommer att finnas många skäl att återvända till, inom parentes sagt.

Anf. 56 URBAN AHLIN (s):

Det är möjligt att det finns många olika skäl att återkomma till historieskrivningen. Men uppgiften nu är att världssamfundet vill att Iran ska följa de resolutioner som finns sedan tidigare och upphöra med anrikningen, eftersom vi inte litar på vad Iran håller på med. Därför har man ju fråntagits rätten att anrika uran.

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej, den har suspenderats. De har en rätt, men de ska suspendera tillämpningen av den.

Anf. 58 URBAN AHLIN (s):

Exakt. Vi har haft precis den diskussionen i EU-nämnden. Säkerhetsrådet har hävdat att Iran har gjort detta fördolt och ljugit inför IAEA, och därför ska man suspendera anrikningen. I grunden har vi den uppfattningen. Så länge de är med i NPT har de naturligtvis en rätt att anrika och ha civil kärnkraft, men den har suspenderats av säkerhetsrådet eftersom de har gjort detta fördolt.

Jag blir faktiskt lite ledsen när jag hör utrikesministern, för det är uppenbart att vi har olika syn här. Vi har hela tiden stött regeringen i att inte ha EU-autonoma sanktioner, för vi tycker att det är väsentligt att sträva efter att få ett så starkt internationellt tryck som möjligt på Iran. Ska sanktioner vara verkningsfulla ska de vara universella. Det får man i och med att FN:s säkerhetsråd har tagit ett beslut.

Jag delar utrikesministerns uppfattning om EU-autonoma sanktioner. Det ska vi inte ge oss in på. Jag tror att det är en felaktig väg. ”Extensivt”, sade utrikesministern – ja, man kan naturligtvis tolka texten så att den blir så extensiv som möjligt. Jag har ingenting emot det. Jag delar också utrikesministerns uppfattning att man inte ska gå utanför det.

Men sedan kommer vi till frågan hur vi ska se på detta skeende. Det är uppenbart att Carl Bildt har inställningen att det hade varit bättre om vi hade lyssnat på Turkiet och Brasilien – två länder som har gjort överenskommelsen om forskningsreaktorn i Teheran och nöjt sig med det. FN:s säkerhetsråd tog ett beslut med tolv röster för att göra något annat. Libanon avstod och Turkiet och Brasilien röstade nej. Jag måste säga att det alltså är ett ganska starkt legitimt tryck från FN:s säkerhetsråd. Det krävs bara nio röster för att få igenom detta, och man lyckades få alla fem, trots att vi vet att Kina och Ryssland hela tiden har haft problem med att ta fram sanktionsinstrument mot Iran.

Jag menar att det faktiskt är en viktig skillnad som vi har här. Utrikesministern menar att det internationella trycket med alla länder i FN:s säkerhetsråd minus Turkiet och Brasilien är mindre betydelsefullt än att fortsätta det spår som Turkiet och Brasilien är inne på. Det är ju exakt detta du har sagt.

Du menade att detta var oklokt och att man skulle ha fortsatt med det turkisk-brasilianska spåret och inte haft sanktioner. Det var precis vad du sade.

Jag menar att det är detta som är den politiska skiljelinjen här. Vi socialdemokrater menar att det var bra att FN:s säkerhetsråd faktiskt tog det här beslutet. Nu finns det ett internationellt tryck på Iran som inte tidigare fanns. Nu står Kina och Ryssland där, och det gör också att Iran känner en press på sig att agera. De har känt pressen komma, och jag håller det inte för otroligt att man har gjort en överenskommelse med Turkiet och Brasilien just för att man har känt att Ryssland och Kina var på väg att röra sig för att få ett ökat tryck på Iran. Då har vi två olika syn på vad som är den viktigaste vägen framåt.

Jag menar att den viktigaste vägen framåt för Sverige är att stödja att FN:s säkerhetsråd har antagit den här resolutionen och upprätthålla så stort internationellt tryck som möjligt – inte att fokusera på ett turkisk-brasilianskt förslag. Här har vi en skiljaktig uppfattning. Vi menar att uppdraget för utrikesministern i den stora diskussion som det kommer att vara i EU är att i stället ge den bild som jag ger, alltså att vi välkomnar att det nu finns ett internationellt tryck, att Ryssland och Kina har ändrat sig och att detta gör att det finns större förutsättningar för Iran att flytta sin position än det skulle ha gjort om vi hade fortsatt i det turkisk-brasilianska spåret.

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Detta är ju delvis en diskussion om historieskrivningen. Jag tycker att tajmningen av säkerhetsresolutionen var oklok. Det var bra att man förde förhandlingar om det och förde fram det hela. Sedan tycker jag att man skulle ha testat den iranska förhandlingsviljan. Det fanns olika skäl till att man inte gjorde detta, och nu är TRR-spåret de facto dött. Det torde betraktas som avskrivet.

Vi är nu i ett mer konfrontatoriskt skede, som jag tror kommer att pågå under en längre tid, där det inte är alldeles lätt att förutse vad som kommer att inträffa. Det jag befarar – och jag hoppas att jag har fel – är att detta kommer att leda till iranska motåtgärder som innebär att man ytterligare begränsar sitt samarbete med IAEA. Den information vi får om vad de faktiskt har för sig kommer då att begränsas, och det kommer

i så fall att leda till att vi är mer beroende av spekulationer och information från parter som kanske har något andra intressen i den här frågan än vad som är fallet när vi har IAEA:s inspektorer på plats och vet exakt vad Iran har för sig med urananrikningen i nästan varje givet ögonblick.

Detta är som sagt diskussionen om historieskrivningen, och den kommer det säkert att finnas anledning att föra. Men det är inte detta som kommer att diskuteras på måndag och ännu mindre på torsdag-fredag. Det som kommer att diskuteras är hur långt man ska gå när det gäller EU-autonoma sanktioner. Där råder det såvitt jag förstår enighet. Detta tror jag blir den svåra diskussionen. Historien kan vi nog överlåta åt andra, och man kan diskutera fram och tillbaka om vad som kunde ha varit, men det är inte det som är den fråga vi nu har att ta ställning till, utan den frågan gäller hur man ska hantera den situation som nu är. Där tillhör vi dem som är något återhållsamma när det gäller att gå utöver vad säkerhetsrådet har beslutat. Detta är både av effektivitetsskäl och av prejudikatskäl.

Jag noterar att Urban Ahlin och jag är oense om historieskrivningen, men vi är ense om vad som ska göras nu.

Anf. 60 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag kan instämma i mycket av det som Urban Ahlin sade. Det är viktigt att det är FN-spåret som är det framträdande för Sveriges del i den här frågan. Det är väl snarare så att vi under väldigt lång tid har testat det här förhandlingsspåret mot Iran och varit väldigt mjäkiga mot dem, av rädsla för kärnvapen naturligtvis.

Jag vill egentligen fråga om den andra delen av Iranfrågan. Det är mänskliga rättigheter. Det står här att man också ska beröra den interna politiska utvecklingen. EU uttalade sig med anledning av de fem avrättningarna av bland andra kurder, men det har ju varit tolv avrättningar efter det, och jag vet inte vad som har sagts i den frågan.

Den 12 juni är alltså i morgon. Det finns en oro, står det här, men vad finns det för beredskap för vad som kan hända i morgon?

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tror inte att den frågan kommer att spela någon större roll på måndag. Däremot kommer vi att göra ett mycket tydligt gemensamt uttalande i morgon. Det förbereds ett sådant från EU:s sida med anledning av årsdagen den 12 juni med fokus på alla de frågor som nämndes, det vill säga framför allt MR-frågorna.

Detta är egentligen två helt olika spår. Vi driver en mycket tydlig, explicit linje när det gäller mänskliga rättigheter. Sverige har varit pådrivande, bortsett från vad vi sade själva, för att det skulle göras ett EU-uttalande av Catherine Ashton med anledning av en del av avrättningarna, och det skedde också. Vi har ingen anledning att ha några negativa synpunkter på den punkten. Det förbereds nu ett mycket tydligt uttalande för morgondagen.

Även om denna fråga kanske ytligt berörs på måndag ska vi vara realistiska: Den stora diskussionen på måndag handlar om det EU-autonoma versus FN-spåret.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Kan vi be respektive tjänstemän att reda ut vad det här uttalandet är för något och vad det kräver i samrådsväg? I våra skriftliga underlag står att oro finns inför vad som kan hända den 12 juni. Oron gäller väl vad som kan ske på marken. Ashton-uttalanden är naturligtvis inte föremål för någon samråds skyldighet, däremot ska rådet i skriftlig procedur ena sig om något. Vi ber tjänstemännen att reda ut formfrågan medan vi avslutar den muntliga politikerrundan.

Anf. 63 KERSTIN LUNDGREN (c):

Fru ordförande! Låt oss först se vad den 12 juni innebär på marken innan vi kan bedöma vad som blir effekterna på måndag. Jag utgår från att det finns en beredskap att agera också i den här frågan, som ju naturligtvis är viktig och där vi från nämndens sida flera gånger har markerat att detta är ett spår som också måste finnas med – inte bara frågan om eventuella kärnvapen.

Fru ordförande! Jag måste få ett klagörande. Det är väl så att EU-nämnden ägnar sig åt samråd inför utrikesrådet och inte när det gäller säkerhetsrådet och bloggar. Om det är så att det handlar om vad som ska tas upp på utrikesrådet gäller det att klarlägga hur säkerhetsrådets beslut ska tas om hand och implementeras från EU:s horisont.

Där uppfattar jag att det finns en enighet om regeringens linje, precis som utrikesministern har sagt. Det handlar om att inte agera på ett sätt som underminerar säkerhetsrådet genom att implementeringen innebär en flora av egna åtaganden som gör att hela trycket i upplägget kommer att minska.

Jag tycker att det låter som klokskap att inte gå bakvägen för att införa någon form av EU-specifika eller EU-US-specifika sanktioner och därmed släppa Ryssland och Kina och tyngden som ligger i samsynen i den delen.

Jag vill ha ett klarläggande att det är rådet och inte bloggar och säkerhetsrådet vi samråder om.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Såvitt jag förstår ska rådet diskutera det skrivna och det sagda om hur en ny säkerhetsrådsresolution från FN ska implementeras av EU och att frågan om huruvida EU ska gå vidare med egna sanktioner eller inte ska upp på bordet.

Jag undrar först om Urban Ahlin vill svara på Kerstin Lundgrens fråga. Sedan ger jag ordet till utrikesministern igen så att vi får klart för oss dels vad rådet ska göra, dels vad partierna tycker om det.

Anf. 65 URBAN AHLIN (s):

Först har jag en kort fråga till Kerstin Lundgren. Jag var lite ouppmärksam när du sade att det som händer på marken kan leda till aktiviteter från EU:s sida som inte bara skulle handla om kärnvapen, som du sade. Betyder det att du öppnar för det om vi ser dem som står för den gröna rörelsen i Iran nu bli nedslagna i morgon och att du öppnar för att vi ska ha sanktioner mot Iran med anledning av mänskliga rättigheter. Är det så jag ska uppfatta det?

Anf. 66 KERSTIN LUNDGREN (c):

Signalen var att man från Cathrine Ashtons sida ska ha ett uttalande i morgon som nu förbereds om inte någonting kommer att hända på måndag. Men det beror lite grann på vad som händer under morgondagen och hur utvecklingen sker. Jag förutsätter att det finns beredskap för att agera också med anledning av ett uttalande eller annat på måndag om situationen så kräver. Det var inte sanktionsfrågor. Där är säkerhetsrådsspåret väldigt klart.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Det är frågan om årsdagsoron, så att säga.

Nu har tjänstemännen meddelat mig att uttalandet, som vi i varje fall nu kan förutse ska vara ett Ashtonuttalande, är nog så viktigt men inte samrådspliktigt för vår del. Så har vi det utrett.

Anf. 68 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Så är det självfallet. Vi är beredda att reagera på allting som inträffar i världen, inklusive att vi självfallet har en hög beredskap att reagera på någonting som inträffar i morgon. Det ligger i sakens natur.

Det som är förberett är ett uttalande med anledning av årsdagen av det som inträffade förra året och det som har inträffat sedan dess vad gäller mänskliga rättigheter och där vi ska uttrycka vår mycket kända ståndpunkt om detta.

Skulle saker och ting gå alldeles över styr på ett eller annat sätt i Teheran och de iranska städerna i morgon är det alldeles självklart att detta kommer att föranleda en reaktion både från Europeiska unionen och från Sverige. Det är självklart. Vi har en utrikespolitik där vi reagerar på skeenden.

För att vara formell är det Europeiska rådet som kommer att fatta beslut om en deklARATION. Vi har en förberedande diskussion om denna i utrikesrådet. När det gäller det EU-autonoma som vi har diskuterat är vi i och för sig rätt eniga om var vi står. Men det är ett sluttande plan på grund av det sätt man formulerat säkerhetsrådsresolutionen.

Om ni läser den noggrant finner ni att det man faktiskt tvingas att göra, det vill säga besluta om sanktioner, är rätt begränsat. Det finns vaga formuleringar av olika slag om vad som till exempel kan vara surveillance. Vad är surveillance? Kan surveillance tolkas som att man har ett tillståndsförfarande för allting som det står surveillance om, och att detta tillståndsförfarande kan användas för att säga nej till allting? Då kan surveillance tolkas som att man de facto går mot en sanktion.

Det är lätt att se att det finns de som skulle vilja att det blev på det sättet. Då kan man i USA och EU få igenom saker som man inte har fått igenom med Kina och Ryssland. Man kan då säga att detta ligger inom en ytterligt vid tolkning av resolutionen, men det blir de facto inte universella sanktioner. Jag säger bara detta för att något komplicera frågeställningen för nämnden i den meningen att frågeställningen är komplicerad.

Den grundläggande svenska inställningen som vi har är att vi kan vara mer eller mindre entusiastiska vad gäller sanktioner. Jag tillhör som bekant de mindre entusiastiska för sanktioner. Men ska sanktioner beslutas ska de beslutas av säkerhetsrådet, och då ska vi implementera dem

fullt ut och gärna något extensivt. Men när det gäller att gå utöver detta ska vi ha en restriktiv linje. Det är torsdagens diskussion och beslut de facto.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Detta är regeringens ståndpunkt inför denna diskussion.

Anf. 70 BODIL CEBALLOS (mp):

Nu framkom det lite tydligare att vi ska vara på den lite lägre nivån när det gäller tolkningen av FN-beslutet. Jag tycker att vi inte ska lägga oss på den lägre nivån. Jag tycker att vi redan tidigare har varit väldigt mjåkiga mot Iran. Jag vill nog anmäla en avvikande mening där.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Den är noterad.

Anf. 72 URBAN AHLIN (s):

Det här är en ganska intressant diskussion som en del försöker få att nu sjunka ihop till att det bara handlar om EU-autonoma sanktioner eller inte. Detta är en fråga som är av absolut största vikt i det internationella samfundet. Det handlar om hur EU ska agera och vilken attityd vi ska ha och så vidare.

Vi i Sveriges riksdag har varit eniga i att hela tiden ge regeringen ett uppdrag att vi säger nej till EU-autonoma sanktioner. Trots att det funnits ganska många medlemsländer som drivit den frågan har vi ändå gett stöd till utrikesministern. Vi vill att FN:s säkerhetsråd ska vara den organisation som fattar beslutet för att ge så starkt internationellt tryck som möjligt på Iran.

När väl det sker uttrycker Carl Bildt sin attityd till detta genom att säga att det är oklokt och att vi i EU sedan "sorgfälligt" ska anamma det som FN:s säkerhetsråd fattat beslut om. Då måste naturligtvis vi i oppositionen fråga oss: Vad är regeringens politik? Den uttolkas inte på UD:s hemsida utan på Carl Bildts privata blogg. Det är där vi ser vad den svenska regeringen har drivit för politik.

Jag menar att man här har svängt undan från det vi varit överens om i EU-nämnden fram till nu. Vi ville ha ett så stort internationellt tryck på Iran som möjligt, och det görs genom FN:s säkerhetsråd. När väl den resolutionen finns på plats förflyttar sig vår utrikesminister och tycker att det var oklokt. Vi borde egentligen ha gjort något annat. Det är grunden till diskussionen.

När utrikesministern åker till Bryssel ska han följa det som vi i Sveriges riksdag har gett honom uppdrag till. Det är att vi borde ha välkomnat FN-resolutionen och att man har kommit till så stor enighet i FN att det nu finns ett internationellt tryck. Vi ska naturligtvis tolka resolutionen extensivt. Jag håller med Bodil Ceballos om detta.

Från början var det meningen att det skulle vara extensivt. Jag tyckte jag hörde utrikesministern tala om det. Men i det sista inlägget krympte det ned igen. Anledningen är här att Turkiet, Brasilien och Carl Bildt har en policy i världen. Resten av länderna och Ryssland, USA och Kina har

nu enats om att vi ska en FN:s säkerhetsrådsresolution. Vi står bakom den.

Det är en avvikande mening här. Sveriges regering borde föra fram att det är välkommet att internationella samfundet har enat sig och att det nu finns en så bred enighet. Det kan möjliggöra att Iran tvingas att flytta på sig.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Vad gäller det sista vill jag bara precisera att regeringens uppfattning inför rådet fastläggs och förankras nu här i riksdagen. Sedan kan man ha vilka slängar om bloggar man vill, diskutera bloggar och historieskrivning och allt man vill.

Det vi nu prövar är regeringens upplägg inför rådet nästa vecka. Ståndpunkten inför det är den som är framförd här i skrift inför det och muntligt i dagens diskussion. Det står partierna fritt att ta ställning till detta.

Jag kommer att ge ordet till utrikesministern igen för att kommentera detta sista om stort tryck genom säkerhetsrådsbeslut. Jag uppfattar inte att det är så stor oenighet där. Tolkar man det så får man så klart göra det. Jag kan inte hindra människor från det.

Det är detta rådet ska förhålla sig till, och det är regeringens ståndpunkt inför detta såsom den framförs här i riksdagen som vi ska ta ställning till.

Anf. 74 KERSTIN LUNDGREN (c):

Fru ordförande! Det här är inte en diskussion om historien, den får väl tas i annat sammanhang än i EU-nämnden, utan ett råd till regeringen inför vad som ska göras på måndag, och jag har hört en avvikande mening.

Vilka krav på tydliga sanktioner utöver det som framgår av säkerhetsrådets resolution är det som Socialdemokraterna och Miljöpartiet anser ska drivas? Vad ytterligare anser man att man ska göra? Hur långt ska man gå från EU:s sida? Det vore intressant att få en tydlighet i den delen.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Eftersom Socialdemokraterna och Miljöpartiet ändå är så tydligt apotroferade får ni ordet först.

Anf. 76 URBAN AHLIN (s):

Jag vill bara kort säga: Kan Kerstin Lundgren redovisa vad regeringen kommer att gå med på för sanktioner? Vi har inte fått någon sådan sammanställning av Carl Bildt här i dag om exakt var gränserna går för den svenska regeringens ställningstagande.

Det är naturligtvis inte så enkelt. Det är en FN-resolution som det handlar om att tolka och se var man kan hitta någonstans. Dummare är inte vi heller. Vi vill inte ställa det exakta kravet på var sanktionerna ska läggas någonstans.

Vi pekar på att det verkar som att Carl Bildt i grunden har en felaktig attityd till resolutionen. Det är uppenbart. Det har han gett uttryck för, och han har drivit en annan linje.

2009/10:42

11 juni

Vi menar att det nu gäller att se till att FN-sanktionen ska välkomnas och drivas extensivt, precis som Bodil Ceballos säger. Exakt hur det ser ut kan inte jag säga. Inte ens Carl Bildt har i EU-nämnden kunnat redovisa var regeringen kommer att sätta ned foten när det gäller sanktionerna.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Är det något särskilt som Urban Ahlin fortfarande saknar i regeringens position som inte har kommit fram här? Det är här det ska komma fram, oavsett vad man tycker om den.

Anf. 78 URBAN AHLIN (s):

Jag frågar också dig, fru ordförande: Vilka sanktioner kommer nu svenska regeringen att gå med på vad gäller resolutionen? Detta är en fullständigt löjlig diskussion. Vad är det för sanktioner man ska gå med på? Vilka i det iranska ledarskapet ska få reseförbud? Det går inte att resonera på det sättet i EU-nämnden.

Utrikespolitik handlar om att Carl Bildt ska åka och förhandla om: Var ska nivån läggas? Han kan inte i dag redovisa exakt var den läggs. Jag har förståelse för det. Det vill inte jag kritisera. Vad jag kritiserar är vad vi har för attityd till problemet och hur vi ska vi arbeta med detta.

Om man försöker få det till att vi nu ska säga ja eller nej exakt till regeringens förhandlingsupplägg kräver jag att vi nu här i EU-nämnden får en exakt beskrivning av Carl Bildt vilka sanktioner den svenska regeringen kan tänka sig göra, vilka personer som ska få reseförbud, och så vidare.

Det vore orimligt att ställa det kravet på regeringen att den ska göra detta för riksdagen när den åker till en förhandling. Men är det så att vi ska avkrävas exakta svar på var sanktionerna ska ligga måste det kravet naturligtvis också ställas på regeringen.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Som jag har försökt att säga vid ett par tillfällen under dagen är det vad rådet ska göra som vi förhåller oss till i nämnden. Det rådet ska göra är att diskutera hur en ny FN-resolution ska implementeras av EU. Skarpare ställningstagande än slutsatser med mera har vi inte framför oss nu, utan vi ska förhålla oss till regeringens upplägg inför denna diskussion, så fast eller inte fast ett sådant kan vara. Det styrs av rådet. Vi styrs egentligen helt av rådet.

Anf. 80 URBAN AHLIN (s):

Vi menar att upplägget är fel. Carl Bildt har visat på sin blogg att han i grunden har en annan inställning än vad resten av världssamfundet har. Därför protesterar vi. Vi vill att det ska vara mer extensivt.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Det står dig fritt, Urban Ahlin, men vi tar inte ställning till bloggen utan till regeringens ståndpunkt såsom den framförs i riksdagen. Det är viktigt, så att det blir formellt rätt här.

Anf. 82 URBAN AHLIN (s):
Det är framfört exakt samma sak.

2009/10:42
11 juni

Anf. 83 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag har inte läst bloggen, men jag har lyssnat på Carl Bildt här och nu. Jag har hört att den svenska positionen är att vi ska ligga på den lägsta ribban i spannet i det tolkningsutrymme som resolutionen ger. Där är vi inte överens.

Anf. 84 ORDFÖRANDE:

Det är en tydlig ståndpunkt som är noterad.

Anf. 85 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag var rätt tydlig i början där jag sade att vi snarare kommer att ligga på den extensiva tolkningen av resolutionen, men vi kommer att ligga inom resolutionen och inte gå utanför den. Det är vad som är skillnaden. Det skrev jag för övrigt också på bloggen. Jag rekommenderar bloggen. Den är, som Urban Ahlin konstaterat, rätt upplysande på de här punkterna.

Det är den extensiva tolkningen, men inom ramen för resolutionen. Det är det viktiga. Sedan finns det de som vill ha så pass extensiva tolkningar att det de facto hamnar utanför, och då är vi inne på det EU-autonoma. Exakt var detta kommer att hamna vet inte heller jag, som har påpekats. Men jag utgår från att det kommer att ligga ett papper på bordet på onsdag.

Det kommer inte heller att svara på alla frågor. Det gäller till exempel sådant som Urban Ahlin tar upp om vilka som kommer att vara på restriktions- och reselistor. Det ligger inom sanktionskommittén inom FN, och där är vi över huvud taget inte med. Där får vi bara de besluten, och sedan ska vi verkställa dem. Det råkar vara så i det system vi är i.

Jag noterar privat i varje fall vad som är uppfattningen i nämnden. Sedan vill Urban Ahlin vara osams av andra skäl. Det kan ju ingen hindra Urban Ahlin att vara, av formella skäl eller inte. Han har ju ha andra skäl för att vara osams. Det har han ibland, så är det.

Anf. 86 ORDFÖRANDE:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga men noterar avvikande meningar från mp och s enligt deras motiveringar. Jag konstaterar att Vänsterpartiet inte var närvarande vid den här punkten.

Då går vi vidare till punkt 4, västra Balkan. Där föreligger det slutsatsutkast, dels om västra Balkan, dels ett separat papper om Serbien. Senast frågan behandlades i EU-nämnden var den 4 december då det fanns stöd för regeringens angivna ståndpunkt.

Underlag är utsänt.

Anf. 87 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Där har vi några texter som är utsända som sagt. Vi hade ett möte i Sarajevo i förra veckan där vi ägnade oss åt detta.

Nu är det en text som följer upp det. Den innehåller inga större sensationer. Intressantare är kanske den text som föreligger om Serbien som jag utgår från att nämndens ledamöter också har fått.

Jag vet inte om Urban Ahlin är intresserad av den. Den är i alla fall rätt intressant, för den innehåller operativa ställningstaganden. Vi godkänner nu att vi går mot ratifikation av det så kallade SAA-avtalet med Serbien mot bakgrund av att vi har fått en relativt positiv rapport från chefsåklagaren på Icty, Serge Brammertz vid säkerhetsrådet.

Han kommer för övrigt att vara närvarande vid lunchen på måndag. Vi utgår från att hans rapportering då till oss direkt personligen kommer att vara ungefär där rapporteringen var till säkerhetsrådet. Då kommer detta att bli slutsatser.

Från svensk sida företräder vi uppfattningen – det gäller inte bara här utan också i en annan fråga som i formell mening inte ligger på oss just nu – angående utvidgningsproblematiken att när länder har lämnat in medlemskapsansökan ska man sedan skicka den vidare till kommissionen. Därför kommer vi att förorda att den serbiska ansökan skickas vidare. Det har vi gjort när det gäller Montenegro och när det gäller Albanien.

Man kan också notera i och för sig att det som inte står här är frågan om vad som inträffar med Makedonien. Där pågår det förhandlingar i namnfrågan, men vi vet inte om dessa kommer till något avslut före torsdagens möte. Det är anledningen till att det inte står något över huvud taget om Makedonien i de här texterna som ni kanske har uppmärksammat.

Anf. 88 MAGDALENA STREIJJFERT (s):

Fru ordförande! Min fråga handlar om viseringsliberaliseringen för Albanien och Bosnien och Hercegovina. Den finns inte med i rådsslutsatserna, men jag vet att den kom upp på förra RIF-rådet. Jag tror till och med att det var denna vecka som Slovenien tog upp frågan.

Jag känner en oro över att landet vill förhala beslutet. Jag vet inte om utrikesministern känner till hur diskussionen gick då. Kommer det upp på mötet nu? Det vore olyckligt.

Anf. 89 Utrikesminister CARL BILDT (m):

I andra delen av punkt 5, under ... meeting står det: As soon as the Commission assesses that all outstanding ... are met and once the Council and the European parliament are determined that they agree with this assessment, visa-free travel regim will be extended to the citizens of Albania and Bosnia and Herzegovina.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Men det här är den ståndpunkt som vi anser är rimlig, och den kommer vi att slåss för.

Anf. 90 ORDFÖRANDE:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 5, Haiti. Katastrofinsatsen ska utvärderas av utrikesministrarna såvitt jag förstår. Vi samråder med statsrådet Gunilla Carlsson senare i dag, men det står på utrikesministeragendan.

Anf. 91 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag har informerats om att punkten är struken till i juli av den enkla anledningen att man inte är klar med olika saker. Det är möjligt att det kommer på biståndsministeragendan. Det vet jag inte, men den är struken på vår agenda.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Är den struken från rådet stryks den från vår agenda.

Då går vi vidare till punkt 6, Kuba. Det ska ha blivit en A-punkt om jag är korrekt informerad. Det finns tillfälle att säga något nu, men frågan står då på A-punktlistan i stället.

Jag ska anmäla att frågan behandlades senast den 12 juni 2009. Det är en årlig omprövning. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 93 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det här är en konklusionstext i sedvanlig ordning. Det kommer möjligtvis att bli en diskussion också.

Jag utgår från att nämndens ledamöter har läst den text som föreligger. Jag skulle nästan tro att det kommer att bli en diskussion om detta. Det var ett möte mellan den spanske utrikesministern och den kubanske utrikesministern i Paris i går. Åtminstone från spansk sida fanns det vissa förhoppningar om att kubanerna skulle göra någon gest och frisläppa någon över huvud taget. Det förefaller inte ha skett något sådant.

Vi såg att de i förra veckan arresterade ett rätt stort antal människor. De släpptes efter två dagar. Men det är ett pattern of harassment av oppositionen som gör att MR-situationen snarare är mer bekymmersam i dag än vad den var för ett år sedan.

Vi hade en mycket akut diskussion med spanjorerna framför allt om detta för ett år sedan. De levde i förhoppningen att det skulle bli en väsentlig liberalisering på Kuba. Vi sade let's wait and see. Nu har vi väntat och sett. Någon förbättring har icke skett, därav i huvudsak denna text.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 7, Korfuprocessen som är en diskussionspunkt. Underlag är utsänt.

Anf. 95 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ja, detta är en diskussionspunkt. Det kanske inte är så mycket att säga om den. Korfuprocessen är en rätt segdragen sak, för att uttrycka saken försiktigt. Det har inte inträffat så mycket i den. Det som möjligtvis har inträffat i den är att det nu har fattats beslut om ett utrikesministermöte inom OSSE i mitten av juli.

Den avgörande frågeställning som jag tror att man ska ta ställning till där är huruvida vi ska ha ett toppmöte inom OSSE mot slutet av året. Detta drivs framför allt självfallet av Kazakstan, eftersom det är ett kazakstanskt ordförandeskap.

Vi är väl lätt återhållsamma när det gäller detta – nu är jag inne på något som inte alls kommer att behandlas nu egentligen utan som kom-

mer att behandlas senare. Toppmöten kan man tänka sig, men då ska toppmöten kunna åstadkomma något resultat.

Möten for the sake of meetings tror vi inte mycket på. Därmed tycker vi att Korfuprocessen ska fortsätta på det sätt som vi har indikerat tidigare, det vill säga med ett helhetsgrepp på den europeiska säkerheten, också med de mänskliga rättigheterna, det ekonomiska samarbetet liksom de hårda säkerhetsfrågorna.

Det handlar om att uppfylla de åtaganden som gjordes i Helsingfors, final act, i Parisdeklarationen och i slutresultatet från toppmötet i Istanbul. Det här är en pågående diskussion framför allt med Ryssland och det så kallade Medvedevinitiativet.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 8, Georgien, som vi senast behandlade den 9 september förra året med stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i en diskussion om södra Kaukasien. Nu förväntas en diskussion som mer fokuserar på Georgien. Underlag är utsänt.

Anf. 97 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Den senaste information som har nått mig är att Georgienpunkten som sådan och diskussionen där är struken. Det kommer förmodligen att vara tidsbrist på det här mötet.

Slutsatserna om södra Kaukasus som är distribuerade kommer att antas, och de är bra. Det hoppas jag att nämnden också tycker.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Det verkar vara A-punkt över de slutsatserna. Då står de i så fall på listan. Vi lämnar den punkten.

Vi går inte till punkten om Sudan, för den ska vara struken om jag är rätt informerad. Då hamnar vi på punkt 10 angående barnarbete som enligt min notering ska ha blivit en A-punkt också.

Nämnden diskuterade barns rättigheter inför rådet den 23 maj 2008 senast. Då fanns det majoritet för regeringens ståndpunkt i den frågan.

Om det ska bli en A-punkt förväntas det inte så mycket diskussion, men man får säga något nu om man vill.

Anf. 99 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är väl inte så mycket att säga. Jag utgår från att nämndens ledamöter har läst den deklaration som här föreligger. Den är i allt väsentligt mycket bra. Barnarbete är något som vi vill fästa uppmärksamheten på. Vi föreslår ett antal olika åtgärder.

Det finns ett enstaka land som släntrar i väg lite i riktning mot handelssanktioner. För att återgå till den tidigare diskussionen är det något som vi är skeptiska till. Men vi tycker att detta är en bra deklaration som väl för fram vår ståndpunkt.

Anf. 100 MONICA GREEN (s):

Jag och en representant från näringsutskottet, Maria Plass var på en OECD-vecka i Paris för någon vecka sedan, där bland annat barnarbete

kom upp. Man poängterade sammanhanget att där det finns mycket barnarbete är vuxenarbetslösheten mycket hög. Det finns en koppling däremellan. Barn ska gå i skola, och vuxna ska arbeta.

Det fanns en tendens till ett uttalande från OECD:s sida där. Jag har inte tagit del av den här resolutionen, så det är möjligt att de synpunkter som kom fram på OECD-mötet finns med i detta.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Det vi har är utkast till ganska omfattande slutsatser i tolv punkter. Finns det några ytterligare uttalanden som vi borde känna till? Nej. Jag skulle tro att det är dessa papper som vi har att ta ställning till.

Anf. 102 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Om Monica Green inte missuppfattar det – jag känner Monica Greens engagemang – tror jag att Monica Green kommer att vara nöjd med den här texten. Jag vill inte vara talesman men i alla fall. Jag tror det.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Den är hyggligt omfattande, och många aspekter på detta står med. Det finns till exempel en referens till ILO-länderprogram. Det ser ut att vara en ganska bred ansats.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

När det gäller punkten om Somalia och den om Östafrika på biståndsministeragendan hade jag tänkt sambehandla punkt 11 för utrikesministrarna med punkt 1 för biståndsministrarna, eftersom den handlar om i princip samma pirater utanför Afrikas kust.

Såvitt jag förstår har dessa punkter blivit A-punkter.

Då ska jag för ordningens skull anmäla att frågan om Somalia behandlades i nämnden senast den 7 maj med stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar. Operation Atalanta behandlades den 2 december förra året i skriftligt samråd med stöd för regeringens ståndpunkt. Själva träningsinsatsen i Uganda var senast i nämnden den 23 april med stöd för regeringens ståndpunkt men i den delen avvikande meningar från s, v och mp. Det svenska deltagandet i operation Atalanta behandlades i riksdagen den 3 mars i samband med utrikes- och försvarsutskottets, det sammansatta utskottets, betänkande nr 3.

Det är riksdagshistoria i frågan. Underlag i övrigt är utsänt. Om det blir en A-punkt förväntas det alltså inte diskussion.

Anf. 104 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag behöver inte säga så mycket. Vi kommer att ha en avrapportering av den avgående chefen för Atalantaoperationen. Vi har tidigare diskuterat frågan om lagföring. Det är inte så mycket mer att tillföra i den delen.

Det pågår ett arbete med ett antal av de östafrikanska staterna. Det förekommer också olika initiativ. Det finns ett initiativ i FN om att sätta upp någon slags FN-domstol. Det finns nu ett franskt initiativ om att man skulle sätta upp någon regional somalisk domstol, kanske på icke-somaliskt territorium intill dess att den kan flytta in. Vi har mer efterlyst en samlad värdering av hela piratsituationen, också av pengaflödena och vad vi kanske kan göra på marken i Puntland för att hjälpa till med detta.

Det är frågor som vi kommer att återkomma till i samband med att vi diskuterar fortsättningen av Atalantaoperationen. Jag träffade chefen för World Food Programme häromdagen. Hon uttryckte sin stora tacksamhet mot oss för att alla deras transporter har kommit fram sedan Atalantaoperationen inleddes.

Däremot kan vi inte säga att vi har stoppat pirateriet i Adenviken. Men som ni kommer ihåg när vi diskuterade den svenska delen av detta var det heller inte det som var den primära avsikten.

Anf. 105 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag undrar hur mycket man diskuterar hur man ska komma till rätta med att piraterna faktiskt finns. Det är en lukrativ verksamhet som de har. De tjänar mycket mer som pirater än som någonting annat. Hur mycket diskuteras den frågan, alltså hur man ska förebygga att de gör det som de gör?

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Om det skulle bli diskussion under denna punkt tänkte jag föreslå att vi sambehandlar det som handlar om pirater när det gäller utrikesministrarna och biståndsministrarna. Det är biståndsministrarna som förväntas ha en diskussion om varför människor blir pirater. Jag är säker på att utrikesministern vill säga någonting om det också.

Men vi ska se om Gunilla Carlsson kan komma redan nu och vara med.

Anf. 107 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Utrikesministern kan alltid säga något, men Gunilla Carlsson kan säga mycket mer. Men det är riktigt att vi måste ha en vidare diskussion. Vad vi har fokuserat på från min utgångspunkt är att jag vill ha bättre koll på pengaflödena.

Jag vet inte hur siffran ser ut exakt för närvarande. Men när jag senast kollade den var det 19 fartyg som var kapade. Det betalas mellan 2 och 4 eller 5 miljoner dollar per fartyg. Alla betalar lösesumma. Det är klart att det är väldigt stora pengar som slussas in i denna verksamhet. Det är ett mycket fattigt samhälle där det inte finns någon annan utkomst. Det säger sig självt att om man inte får koll på dessa pengaflöden är lönsamheten i denna hantering så enorm att vi kan göra nästan vad som helst men att det i alla fall inte kommer att hjälpa.

Men för den vidare hanteringen överläter jag med förtroende frågan om Somalia till Gunilla Carlsson.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Vi behandlar och fattar beslut om frågan nu. Även om den rent tekniskt är en A-punkt är det lika bra att få det gjort, annars skulle vi få lite bråttom med A-punktshanteringen. Viss diskussion har ju uppstått.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar nu Gunilla Carlsson välkommen.

Tanken var alltså att vi inte skulle få någon diskussion om piraterna och Somalia eftersom dessa frågor hade blivit A-punkter. Men nu fick vi det i alla fall. Då kom frågan om orsakerna till piratverksamheten utanför Östafrika upp. Det är punkt 1 på biståndsministrarnas agenda.

Utrikesministern har svarat på ett par piratfrågor. Om biståndsmministern vill säga något får hon tillfälle att göra det.

Anf. 110 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag kanske ska förtydliga min fråga. Det som jag är ute efter är hur mycket man diskuterar hur man ska komma till rätta med att piraterna över huvud taget finns. Vad kan man göra för att få piraterna att ägna sig åt annan verksamhet?

Anf. 111 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Denna punkt kommer att diskuteras med utrikesministrarna. Utrikesministern har säkert nämnt att det är den höga representanten Cathrine Ashtons resa i regionen som har föranlett detta. Vi biståndsministrar har bara noterat de rådsslutsatser som finns.

Eftersom vårt möte är så hopkrympt tror vi inte att vi kommer att tala om detta över huvud taget. Det finns därför egentligen ingenting att förankra.

Däremot välkomnar vi hennes intresse, och vi kanske kan se detta sammantaget och diskutera grundorsakerna.

Om det finns en möjlighet är jag rätt säker på att utrikesministern under lunchen kommer att föra fram detta också utifrån ett utvecklingsperspektiv och diskussionen om en samstämmighetspolitik vad gäller fiske-riavtal och möjligheter för människor att känna att det finns lika möjligheter vad gäller behov av en rättsstat som vad gäller att bedriva småskaligt fiske. Det är alltså en mängd frågor som jag antar att Bodil Ceballos är ute efter som bör diskuteras i sitt sammanhang.

Denna attityd till helheten tror jag kommer att prägla utrikesministrarnas diskussion också, även om det mest akuta problemet är det som jag upplevde när jag gjorde en trojkaresa till Kenya, alltså behovet av att kunna rättsföra och kunna se till att man i regionen har kapacitet. Den frågan hastar lite grann. Där har biståndet en indirekt roll att spela eftersom vi jobbar med kapacitetsuppbyggande i den delen.

Jag tror inte att vi på min del av rådsmötet kommer att diskutera frågan. Jag är helt övertygad om att utrikesministern tar in alla dessa aspekter i den fortsatta diskussionen. Jag tror tyvärr att man kommer att återkomma till Somalia i EU-sammanhang. Man bör i alla fall göra det.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Det låter som om detta var allt om piraterna i dag.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt eftersom det ändå finns slutsatser i fråga om utrikesministermötet.

Då kommer vi till punkten om Gaza som stod som övrig fråga från början. Men av ganska uppenbara skäl har den flyttats upp och blivit en ordinarie diskussionspunkt.

Det var en särskild riksdagsdebatt om detta tidigare i veckan. Nämn- den behandlade frågan om Gaza senast den 4 december. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande mening från Vänsterpar- tiet.

Anf. 113 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det föreligger ett utkast som har delgivits nämnden och som jag utgår från att nämndens ledamöter har läst. Det är två frågor som står i fokus just nu.

Den ena frågeställningen handlar om en utredning, där vi vill att man när man kommer till beslut om dessa slutsatser ska stå fast vid det som fanns i vårt uttalande som gjordes förrförra måndagen, tror jag att det var, angående hur denna utredning ska utformas. Vi tar nu inte konkret ställning exakt till hur den ska se ut. Men de grundkrav som vi har på utredningen ska stå kvar, det vill säga att det ska vara en immediate, full and impartial inquiry confirming to international standards. Det är den ena frågeställningen.

Den andra frågeställningen handlar självfallet om vad vi gör i Gazafrågan i sig. Där är vår ståndpunkt klar. Det är inga svårigheter på den punkten. Men här föreligger en diskussion, och där gäller det att vara konstruktiv i fråga om möjligheten att nu medverka i arrangemang som öppnar upp rätt väsentligt för tillträde till Gaza.

Det finns en överenskommelse från 2005, on movement and access. Det är en överenskommelse, icke omedelbart tillämplig. Men det är möj- ligt – här förekommer rätt mycket diskussioner direkt mellan amerika- nerna och israelerna just nu – att det i ljuset av det som har inträffat skulle gå att nå fram till ett nytt arrangemang som gör att man kan lätta på restriktionerna väsentligt. Det finns israeliska restriktioner som inte är orimliga när det gäller vapen, sprängämnen och så vidare. Vår uppfatt- ning är att i stort sett allting annat ska vara tillåtet. Det är möjligt, och det skulle enligt min mening vara idealiskt, att man kan komma fram till en situation där israelerna går med på att lätta på detta med undantag av den typen av saker. Det kan finnas ytterligare något, det kan jag inte bedöma för ögonblicket. Det är sådant som vi alla skulle uppfatta som relativt rimligt att man inte släpper in. Men det handlar om att vi har en EU- medverkan i kontrollarrangemanget.

Vi har den så kallade EU BAM Rafah som vi hade vid gränsöver- gången till Rafah. Men det skulle vara aktuellt också vid de andra grän- sövergångarna. Det är Karim- och Keren Shalom-övergångarna från Israel som används för huvuddelen av tillförseln till Gaza. Det förekom- mer också en diskussion angående hamnen i Gaza som jag betraktar som relativt orealistisk eftersom den hamnen är relativt oduglig till allting. Den har så pass liten kapacitet att den egentligen inte är användbar. Vår vision om Gaza är dessutom inte att man ska vara beroende av humanitär

hjälp hela tiden utan att vi ska försöka få i gång den normala ekonomin i Gaza. Det kan bara ske genom att man öppnar de normala öppningarna för olika typer av handel, kommersiellt gods, återuppbyggnad och så vidare.

Vår bedömning är att det nu finns en insikt i Israel om att denna politik inte fungerar. Däremot är det tveksamt om det ännu finns en tillräcklig beredskap i Israel för att göra de förändringar i politiken som är nödvändiga från vår utgångspunkt. Här menar vi att det är viktigt att EU spelar en konstruktiv roll i en dialog där vi signalerar vår beredskap att medverka i internationella arrangemang som tillfredsställer vad som är legitima israeliska säkerhetsintressen men definierar de legitima säkerhetsintressena på ett sätt som vi alla kan uppfatta som rimligt.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Utkastet till slutsatser inkom i morse till nämnden och finns i engelsk version även på bordet.

Anf. 115 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Rådsslutsatserna är i mångt och mycket bra. Man fördömer det våld som har skett på båtar, och man vill ha en självständig – independent – undersökning, även om Israel än så länge har sagt nej till det. Man säger också att gränserna till Gaza måste öppnas.

I den sista punkten försöker man ta ett helhetsgrepp på frågan. Det är i sig bra. Jag vill också understryka att man nog måste fundera på hur man fortsätter diskussionen och agerandet när det gäller Mellanöstern. Här ser vi hur Israel gång på gång bryter mot mänskliga rättigheter. Någonstans känns det som att de morötter som EU har gett med handelsavtal, associationsavtal och så vidare inte riktigt fungerar. Det har kanske varit för mycket morötter och för lite piskor. När man diskuterar också med det civila samhället, både i Israel och i Palestina, känns det som att man tycker att EU någon gång måste sätta gränser och någon måste säga att detta inte är okej. Därför skulle jag önska att man tar ett helhetsgrepp också när det gäller konflikten i Mellanöstern och funderar på vilken linje som man ska ha gentemot Israel och om det som man nu har gjort har fungerat. Om det inte har gjort det, vad skulle man göra i stället?

Jag har ingenting emot rådsslutsatserna, men jag tycker att det är viktigt att man tar ett helhetsgrepp på detta och diskuterar vår dialog och vår approach gentemot Israel.

Anf. 116 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag delar utrikesministerns bedömning att det är viktigt att inta en konstruktiv hållning men att göra det med varsamhet när det gäller internationell rätt, folkrätt.

En oberoende utredning är angelägen. Det vore värdefullt om man kunde ha hållningen att det borde ske under FN:s ledning så att man även här stöttar upp den positionen.

När det gäller blockaden och EU:s roll är det viktigt att man inte hamnar i en sådan position, vilket också utrikesministern antydde, att vi från EU:s sida tar över administrationen av blockaden. Det måste finnas en tydlig öppning så att detta strikt säkerhetspolitiskt gäller bara vapen,

sprängämnen och den typen av material och att vi inte börjar diskutera kryddor och annat sådant som har nämnts.

Det är naturligtvis angeläget att det finns en minimalistisk lista kvar om vi ska finnas med, så att man inte hamnar i en osäker roll i den delen från EU:s sida.

Anf. 117 BODIL CEBALLOS (mp):

I denna fråga kan EU spela en stor roll med tanke på de fördjupade relationer som är på gång etcetera. Vi kan utöva mycket mer makt i denna fråga än vi kan göra till exempel när det gäller Iran som vi diskuterade förut.

Jag har inte heller någonting emot rådsslutsatserna. Jag tycker att de är okej. Men alla länder i EU har nog inte riktigt samma uppfattning som vi. Vi har kanske varit lite tuffare från Sveriges sida. Hur är läget med de andra länderna? Hur går diskussionerna där?

Anf. 118 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Vi tycker kanske, i motsats till nämndens ledamöter, att rådsslutsatserna behöver stramas upp lite grann. Jag är alltså lite mindre nöjd än vad nämndens ledamöter är. Jag vill så mycket som möjligt ha det språkbruk som vi ursprungligen hade. Nu är det en viss tendens till urvattning. Det ska jag försöka motarbeta. Jag skulle tro att jag har nämnden med mig på den punkten.

När det gäller Magdalena Streifferts fråga om den allmänna inriktningen i fråga om Mellanöstern skulle jag vara lite tveksam till att öppna upp det just nu av den enkla anledningen att vi lade ned betydande energi på att få slutsatserna den 9 december förra året. De blev mycket bra. De blev över förväntan bra. Jag tror inte att man ska riva upp detta fält nu. Jag är inte alldeles säker på att vi nu kommer att åstadkomma vad vi hade den 9 december.

Sedan gäller det frågan om det operativa och vad vi de facto kan göra i Gazafrågan. Har EU verkligen leverage när det gäller Israel? Måhända har man det. Det återstår att se. För närvarande pågår uppenbarligen diskussioner mellan USA och Israel. Jag eller vi har inte varit i kontakt med Catherine Ashton när det gäller i den mån hon är inkopplad i detta just nu. Det är annat som har dominerat under de senaste dygnet. Men det gäller att koppla till dessa diskussioner. Vad EU kan göra är att tillsammans med FN bidra på marken för att se till att dessa arrangemang fungerar. Det kan amerikanerna aldrig göra.

Det är den beredskapen som jag tycker att det är viktigt att vi signalerar. Det gäller över huvud taget – för att ta det bredare sammanhanget – att vi har en beredskap att medverka i olika typer av konkreta fredsarrangemang i olika delar av Mellanöstern. Vi är mycket involverade på Västbanken med polisutbildning och allt möjligt, och vi skulle kunna vara engagerade här också.

Jag vill som sagt strama upp texten något, men jag skulle vara skeptisk för att öppna upp för mycket Mellanösternpolitik i dess helhet just nu.

Anf. 119 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Om jag tolkar utrikesministern rätt märker man ändå en öppning när det gäller det som senast har hänt i Gaza. Man borde från medlemsländernas sida fundera på om man inte borde frysa handelsavtalet och se över andra samarbetsavtal med Israel. Det kanske vore dags och läge att ha den diskussionen. Går man Israel till mötes och tycker att de hade rätten att försvara sig i och med att de hade krig mot Hamas och terroristerna, som de anser?

Min uppfattning i frågan, kanske i ett svenskt perspektiv, är att Israel tar för många steg nu, de går över gränsen många gånger, för många gånger, och att man borde agera. Vad jag förstår på utrikesministern finns det inte en öppning för sådan diskussion. Är det så jag ska tolka det?

Anf. 120 BODIL CEBALLOS (mp):

Min fråga var ställd utifrån perspektivet: Vad är risken att det blir sämre slutsatser efter diskussioner med de andra länderna? Utrikesministern har fullt stöd från mig att få till en bättre resolutionstext naturligtvis. Men vad är risken att den till och med blir sämre?

Anf. 121 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag utgår från att den kommer att bli marginellt bättre i slutversionen. Det är min innerliga förhoppning, och jag tror att det är fullt möjligt i och med att det handlar om att vi vill ha in texter som redan är överenskomna. Det ska väl inte vara alldeles omöjligt.

Med en dåres envishet fortsätter jag att påpeka det faktum att vi inte har något handelsavtal utan ett associeringsavtal, i vilket det ingår en förfärlig massa olika saker inklusive MR-dialog och vissa handelsrelaterade bestämmelser som ligger inom ramen för WTO. Det är lite slarvigt i diskussionen att säga att vi ska säga upp ett handelsavtal. Nej, det finns inget handelsavtal att säga upp.

Det finns ett associationsavtal som man kan säga upp om man så vill. Det tror jag vore att totalt ta sig ur varje diskussion. Då kan vi vara alldeles övertygade om att vi inte kan medverka i någon fredsöverenskommelse. Det tar oss ur våra möjligheter att medverka. Då skulle Israel vetera vår närvaro över huvud taget även i diskussionerna, det kan vi vara rätt övertygade om.

Sannolikheten för att man skulle piska Israel till en fred – nej. Jag tror inte man ens ska ge sig in på det försöket, för det kommer att leda till att man själv hamnar i en problematisk situation.

Svårt som det kan vara med fred och sådant kan det bara uppnås genom att man engagerar sig med dem som är orsaken till konflikten. Ty följande måste vi engagera oss med Israel på samma sätt som vi engagerar oss med den palestinska sidan. Ju närmare den relationen är, desto större är våra förutsättningar att faktiskt medverka till någonting som är konstruktivt. Det kan ibland vara lättare att säga att det gör vi inte alls, utan vi gör någonting helt annat. Men då marginaliserar man sig i den process som faktiskt finns.

Utan att utlova några mer spektakulära resultat – det vore att gå alltför långt – tror jag dock att det som vi har genomlevt de senaste två veckorna har skapat en försiktig öppning när det gäller Gaza. Då är det

viktigt att vi från EU:s sida gör allt vi kan för att utnyttja den öppningen och se om vi kan åstadkomma en förbättring. Detta sagt utan några som helst garantier för att detta kommer att lyckas>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**

Anf. 122 MONICA GREEN (s):

Utrikesministern sade att vi inte får öppna för mycket eftersom det finns risk att det slår tillbaka. Men på punkt 4 står det väldigt tydligt tvåstatslösning, att det ska vara 1967 års gränser och att det är detta de ska finna sig i, EU kräver det. Visserligen står det ”långsiktig lösning”.

Det senaste inlägget från Carl Bildt kanske förklarar något att vi inte får driva det för hårt. I själva verket vill Israel inte ha fred utan fortsätter med bosättning på ockuperad mark. De tänker inte finna sig i tvåstatslösningen utan vill ha hela området. De tänker aldrig gå med på fred över huvud taget. Det har vi ju märkt.

Det allra sista Carl Bildt sade var att vi behöver närma oss dem som gör att de faktiskt vill ha fred. Det kan ligga någonting i det. Vi har inte sett någon tendens hittills att de skulle vilja ha fred, utan det är möjligtvis läpparnas bekännelse.

Beträffande punkt 4 är det viktigt att EU inte ger sig. Obama uttryckte sig väldigt tydligt när Abbas besökte honom, att tvåstatslösningen måste komma till stånd och att både israeler och palestinier ska finna sig i det i framtiden.

Det vore bra om punkt 4 inte kom bort i det här sammanhanget och att man hela tiden påpekar vad som är problemet från början, nämligen att israelerna inte finner sig i det.

Anf. 123 Utrikesminister CARL BILD (m):

Det finns ingen anledning att förlänga diskussionen, men jag tror att alla vill ha fred i Mellanöstern. Problemet är att de vill ha den på något olika villkor. Att få de där villkoren att gå ihop på ett eller annat sätt är förenat med vissa svårigheter.

Anf. 124 KERSTIN LUNDGREN (c):

Det är att förlänga debatten, men jag måste reagera. Det finns en mycket tydlig vilja från både det israeliska folket och det palestinska folket att hitta fram till en fredlig lösning. Det är vägen dit som är det svåra. Att hävda någonting annat tycker jag är märkligt. Som sagt fullt stöd för regeringens agerande.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Därmed verkar diskussionen vara avslutad, och jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Jag noterar att Vänsterpartiet inte är närvarande – något att ta till protokollet med tanke på hur de brukar förhålla sig i frågan.

Vi tackar utrikesministern för i dag, önskar trevlig helg och lycka till!

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Vi har redan hanterat punkt 1 på biståndsministermötets dagordning. Nu gäller det först återrapport från möte i rådet den 10 maj i biståndsdelarna. Återrapporten är utsänd.

Anf. 127 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Vi hade en väldigt bra diskussion inte minst om punkten global hälsa och millenniemål 5. Det togs som en A-punkt, och vi gjorde som vi bestämde i nämnden. Det var hjälpsamt för oss.

Vi återkommer till detta med jämställdhet och kvinnors agenda där det inte blev någon diskussion alls. Jag tycker att det under här punkten är bra att informera nämnden om att biståndsministermötena verkar krympa högst väsentligt. Om det beror på spanska ordförandeskapet eller inte vet jag ej. Vi kommer att ha kanske en och en halv timme effektiv tid på oss. Vi brukar alltid ha två biståndsministermöten per år. Det är värt att notera. Det är också värt att notera att agendorna flyttas lite hit och dit. Eftersom man hade gjort planering för ena dagen och det blev den andra var jag förhindrad att närvara så Sverige företrädde i stället av statssekreterare Joakim Stymne. Jag ville att nämnden skulle veta vad som hände och få denna återkoppling.

Anf. 128 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Kommer det här att innebära att ni inte träffas lika mycket? Är det Cathrine Ashton som har tagit över? Är det detta som kommer att hända, eller vad tror statsrådet om framtiden?

Anf. 129 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

För allmän orientering: Mötestider flyttas hit och dit hela tiden. Nu tror jag att vi ska börja 8.30 på måndag morgon. Det innebär att många ministrar blir lite förtvivlade över flygen och annat och kanske väljer att inte komma. Man krymper agendan så mycket att det inte blir några substansdiskussioner. Somaliadiskussionen är intressant även för oss, men den är inte ihop med utrikesministrarna. Det är väldigt svårt att få i gång substansdiskussioner av strategisk karaktär. Det bör nämnden vara medveten om.

Det är inte så att vi nödvändigtvis kommer att träffas färre gånger, men när vi väl träffas kommer det inte att vara intressant att åka för att man inte avsatt tid – om det blir som förra gången. En gång ingen gång, nu är det andra gången. Vi noterar detta, och det är bra att ha nämnt det. Det är därför som jag beträffande dagordningspunkt 3 om jämställdhet och utveckling har gjort tilltaget att skriva ett brev om detta. Det är på svenskt initiativ. Men det blir inte heller bra om vi blir en brevskrivarklubb.

Frågan är hur man får ordning på FAC-mötena. Det är väldigt många frågor nu, som utrikesministern nämnde, och det är en ny ordning. Det gäller att bevaka detta, och jag lovar nämnden att det ska vi verkligen göra från min horisont. Det är ett gemensamt önskemål. Men vi får anledning att återkomma när det här sätter sig. Vi kommer att reagera på olika sätt.

Jag kommer att träffa ett antal ministerkolleger. Det är en ny borgerlig regering i Storbritannien. Vi är ett antal like minded, inklusive Danmark och Tyskland, som kommer att träffas för att prata om bland annat de här frågorna före mötet. Det är flera ministrar som har reagerat på detta.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Det är en mycket intressant fråga som vice ordförande Susanne Eberstein tar upp. Jag ska hålla ett öga på den nya biståndskommissionären som väl i sin tur håller ögonen på Cathrine Ashton. Man är inte riktigt klar över vem som gör vad i kommissionen, kan jag gissa.

Vi tackar för informationen och lägger åiterrapporten till handlingarna.

Jag trodde verkligen att det skulle bli mer diskussion bland biståndsministrarna om piratorsaker och sådant. Det finns onekligen relevanta frågor att diskutera, däribland – punkt 1 har vi redan hanterat – millennieutvecklingsmålen inklusive initiativet om dessa. Det är delvis omnämnt, och det är en mycket viktig fråga. Såvitt jag förstår är det här sista tillfället då rådet tar skarp ställning före det svenska valet. Toppmötet ligger precis dagarna efter, så jag antar att det blir dålig bemanning från svensk sida på politisk nivå.

Här fanns det ont om ståndpunkter i den kommenterade dagordning som vi fick, så jag ber biståndministern att vara lite skarp. Det framgår som sagt att regeringen jobbar aktivt med frågan, men var gärna tydlig, så det kommer till protokollet.

Det har varit överläggningar i utrikesutskottet den 20 maj, då det fanns stöd för att fortsätta arbetet med den inriktning som regeringen redovisade. Senast var frågan i nämnden den 7 maj. Då fanns det stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar.

Anf. 131 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Det här är en fråga, tack vare också utrikesutskottet, där vi hade en särskild sittning. Det är viktigt att detta är väl förankrat i hela riksdagen. Efter valet kommer Sverige naturligtvis att företrädas ändå på politisk nivå. Vi får diskutera hur delegationer och sådant ser ut och vem de leds av. Själva höjdpunkten för millenniemålsdiskussionen är vad jag kan förstå på tisdagen efter det svenska valet.

Vad vi gör nu är att titta på beslutspunkten i EU-nämnden inför FAC på måndagen om EU:s ståndpunkter. Där vill vi ändå säga att vi har fått med många saker som Sverige har drivit. Vi välkomnar rådsslutsatserna och det utkast som vi nu ska fatta beslut om. Det finns fokus på länder och regioner som släpar efter i uppnåendet av målen. Det finns även fokus på och skrivningar om millenniemål 5 om mödrahälsa. Utvecklingsländernas eget ägarskap för utveckling och ansvar för millenniemålen framkommer också väl i slutsatserna.

Vi har även arbetat för skrivningar om andra politikområdets betydelse, den så kallade samstämmighetspolitiken. Sverige är föregångare också där. Jag har också uppfattat att det finns ett brett stöd i EU-nämnden för att detta ska vara med när man diskuterar millenniemålen.

Det som är utestående, och som nämnden måste känna till inför behandlingen, är den klassiska frågan, som vi har diskuterat här många gånger, nämligen skrivningar om bistånds nivåer. Vi hade gärna från regeringens sida sett tydligare tidtabeller och kanske också olika granskningsinstrument inom EU för att EU självt ska ta på sig sitt ansvar att bli den globala givare som lever upp medlemsstatsmässigt till millenniemålen. Men där har vi inte kommit så pass långt som vi behöver. Därför vill jag uppmärksamma nämnden på paragraf 30 i utkastet till rådsslutsatserna, på s. 9, sista meningen. Det finns fortfarande kvar en mening – the Council will take stock of progress annually and present a report to the European Council – som många medlemsstater vill stryka. Man vill inte ta upp frågan till stats- och regeringschefsnivå.

Vår strategi – och den har vi diskuterat i nämnden tidigare – är att det här är inte bara en fråga för biståndsministrarna utan det är en strategisk och viktig fråga även för rådet. Vi hade från den svenska regeringen – jag har inte diskuterat det här bara med mig själv utan med andra ministerkolleger inklusive finansminister och statsminister – gärna sett att frågan börjar resas nu så att det blir också där ett sätt att utvärdera om vi lever upp till gjorda åtaganden.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Jag vet inte riktigt vad som ska hända. Meningen hänger fortfarande kvar, men jag vet att här jobbas det med kompromisstexter för att på olika sätt kunna smita ur detta.

Vi tycker att det är viktigt att frågan återkommande kommer upp vid Europeiska rådets möten, kanske framför allt att det blir en bra diskussion på Europeiska rådets möte. Statsministern återkommer till nämnden om detta. Millennietoppmötet måste diskuteras.

ODA-texten i övrigt är tillfredsställande. Den innebär ingen tillbakagång för tidigare gjorda åtaganden eller för tidigare överenskomna texter, men vi tyckte att vi skulle ta steget.

Låt mig få tillägga att vi återkommer till jämställdhetsdiskussionen. Det refereras till gender i handlingsplanen, och enligt min bedömning har vi fått med gender på ett tillfredsställande sätt i rådsslutsatserna för att visa att det är ett viktigt mål för att uppnå millenniemålen och att det dessutom är ett enskilt mål bland millenniemålen.

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Vad gäller frågan om representation menade jag att det kan vara svårt med bemanning på politisk nivå precis efter valet. Jag hoppas så klart att det är biståndsministern som åker dit med förnyat mandat, men det var mer en allmän fråga om Regeringskansliet kan bemanna dagarna efter valet. Det är angeläget. Det är ett positivt besked att detta prioriteras.

Anf. 133 BODIL CEBALLOS (mp):

Biståndsministern säger att det inte är någon tillbakagång i slutsatserna. Vilka frågor innebär de mest tydliga framgångarna i förhållande till tidigare i punkterna?

I går kom en sammanställning från Concord av biståndet. Det är också ett sätt att hänga ut länder som inte sköter sig. Det är viktigt att ta upp frågan tillsammans med de olika länderna. Det är naturligtvis inte roligt för någon att utpekas som att man inte lever upp till de krav som ställs – med tanke på meningen som vissa länder vill ta bort. Det är viktigt att också gå på djupet i detta och diskutera frågan.

Anf. 134 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Vi har god nytta av bland annat Concorde mätningar, rangordningar och diskussioner om hur man mäter och på vilka nivåer ODA rapporteras.

Vad gäller rådsslutsatserna, punkterna 28–30, är det fråga om tidigare överenskommen text. Vi försöker ta det hela ett steg till. I fråga om den sista meningen i punkten 30 är det många som backar. De vill inte påminnas om inför stats- och regeringschefer att det backas rätt väsentligt i en del länder.

Jag har många gånger talat i nämnden om frågan. Vi måste bland annat uppmuntra de nya medlemsstaterna, förvisso med små volymer och från blygsam start. Det är olika bland dem. De har andra interimistiska mål. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det är viktigt att jobba med frågan inom EU-kretsen.

Nämndens ledamöter måste se nu att i länder där man inte har skött sina ekonomier blir det lätt att börja stryka på biståndet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Den diskussion vi ska ha före mötet kommer att i mycket handla om detta. Vilka strategier ska vi ha för att både uppmuntra och uttala name and shame? >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det här är också en fråga vi behöver ställa oss i våra egna politiska kretsar, det vill säga varför en del regeringar väljer att kraftigt spara på biståndet. Är det strategiskt klokt och riktigt? Det är finanskris och annat som slår hårt mot>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Jag kan delvis förstå det, men då är vi tillbaka till samma diskussion som vi har med de nya medlemsstaterna som också säger att de inte har råd. Där sker det stora neddragningar i offentlig sektor och annat. Då blir det dessa debatter. Det här är en känslig fråga att diskutera. Vi kan diskutera den eftersom vi har haft ordning och reda i den svenska ekonomin och vi vill fortsätta att uppfylla våra åtaganden, men det ser inte ut så i alla Europas ekonomier och politiska liv just nu. Det är noterbart.

Vi drar nytta av Concord, och vi vill att frågan ska diskuteras bland stats- och regeringscheferna. Det är de som också jobbar med finansministrarna. Det är därför vi vill ha den taktiken, och det är därför meningen är så viktig. Om vi inte får med den faller den.

Anf. 135 BODIL CEBALLOS (mp):

Vi har alla en uppgift i de olika partierna. Det är olika i olika länder. Ibland är det socialistregeringar som drar ned, och ibland är det de konservativa.

Jag lyssnade på debatten i det spanska parlamentet när biståndet höjdes. Då var era kolleger emot. De är nu pådrivande att det ska sänkas för att få ordning på ekonomin>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets-**

och sekretesslagen <<< Där har ni en uppgift att få era kolleger med på båten. Så här ser det ut i olika länder.

Vi har väl alla vissa kontakter med våra partikamrater i de andra EU-länderna. Vi kan alla vara med och påverka i den mån vi kan. Det är en uppmaning till oss alla.

Anf. 136 CARINA OHLSSON (s):

Den uppmaningen följer vi vid alla tillfällen.

Jag går vidare till en annan fråga. Det är bra att man kan läsa i handlingarna att regeringen för fram jämställdhetsfrågorna och försöker få in dem i alla dokument, inte bara det som är handlingsplanen om jämställdhet utan också i till exempel millenniemålen.

Det står här om national health och mödradödlighet. Är det möjligt att få med även frågan om sexuell och reproduktiv hälsa? Jag kan inte se att den finns med. Jag har inte hunnit lusläsa alla 39 punkterna, men jag sitter i Europarådets parlamentariska församling och där ser man att motståndet ökar mot den typen av skrivningar. Jag är lite nyfiken på hur diskussionen har gått.

Vi kopplar ihop mödradödlighet med också rätten till sexuell och reproduktiv hälsa, men en del vill definitivt inte ha med den typen av skrivningar.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Jag hakar på Carina Ohlssons fråga. I den finns det nog bred samstämmighet här i huset och ganska god medvetenhet om att alla i EU inte håller med oss än. Det finns regeringar som är mycket problematiska i frågan. Jag är också nyfiken på det politiska läget inom EU i fråga om faktiska verktyg för att minska mödradödlighet.

Anf. 138 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Jag ska säga något om den sista anmärkningen på ODA-nivåerna. Jag diskuterar en allmän trend. Det är olika hur man diskuterar biståndsnivåer i de olika ländernas parlament. Sverige står rätt ensamt, och nu har vi fått starkt stöd av>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det är lite unikt, och det hjälper oss mycket att vara mer än en som är stor givare>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Då blir det lättare att utmana andra länder som är i samma situation. Det är helt riktigt som Bodil Ceballos säger att det växlar mellan olika läger. Det här visar också på vikten att vi själva har sunda statsfinanser. Då blir vi duktiga och mer förutsägbara i fråga om att leva upp till olika löften. Det här är viktigt inte bara för den svenska debatten. När vi har diskuterat nivåerna – jag har pratat med nämnden många gånger – har det varit tufft för de nya medlemsstaterna eftersom det för dem är att välja mellan att bygga den egna hälsostrukturen eller att öka biståndet. Nu görs det stora neddragningar i offentlig service i >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< som vill leva upp till att ha ordning och reda i sin ekonomi. Det går ut över de egna medborgarna, och det är då lätt att skära ned på biståndet>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är nu knöligt att hitta finansieringsresurserna. Det är därför det finns en paragraf, som ni kanske såg, om innovativ finansiering och an-

nat. Man söker med ljus och lykta efter hur man kan göra saker och ting. Jag hoppas rent strategiskt att vi kan göra mer för jämstämmlighetspolitiken. Det är inte bara fråga om penningflödena. Om vi gör mycket med jämstämmlighetspolitiken, jordbruk, fiske och så vidare, finns det stora ekonomiska vinster att göra. Om vi gör de rätta sakerna i de olika policy-instrumenten, om vi satsar mer strategiskt på kvinnor och kvinnors hälsa, kan vi antagligen få ett mer effektivt bistånd som ger mer output per euro eller krona. Om vi är duktiga på att bekämpa korruption och är mer effektiva får vi ut mer av varje hundralapp. Då når mer pengar fram. Vi måste jobba med en helhetssyn på hur vi får effektiva bistandsflöden där volymerna är en del i detta.

Den fråga som nu helt riktigt har rests gäller millenniemål 5 och delvis millenniemål 3. Det gäller kvinnor som ekonomiska aktörer och kvinnors deltagande. Det millenniemål som mest halkar efter är millenniemål 5. Det är kopplat till den analys som har kommit fram här i nämnden, nämligen sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Det står inte explicit nämnt här utan man hänvisar till gender action plan.

Under förra EU-nämnden som jag hade förmånen att vara med på hade vi en stor diskussion om hur körligt det är i EU att diskutera SRHR-frågor, på samma sätt som det är i Europarådet. Jag är så glad för det stöd vi fick från hela nämnden – dock inte från Socialdemokraterna. Vi fick bra stöd från Hans Linde och Bodil Ceballos att driva på frågorna så att vi inte tappar bort dem utan sätter in dem i sitt sammanhang.

Vi försöker utifrån våra egna svenska erfarenheter och goda resultat att diskutera SRHR-frågorna som en del i detta att tala om kvinnors lika rättigheter och för att komma till rätta med det millenniemål som är så beroende av de andras uppfyllande, till exempel mödrhälsövården.

Det är inte explicit nämnt, och man hänvisar till gender action plan. Vi kommer även i den diskussionen att visa på detta. Det är därför jag har skrivit ett brev. Vi återkommer med lite mer taktiksnack till nämnden. Såsom rådsslutsatserna står nu kan vi inte komma längre. Om vi bara diskuterar detta som en SRHR-fråga riskerar vi att exkludera mycket annat. Det är därför det är bra att läsa igenom punkten 14. Där fångas frågan upp. Men just SRHR-frågorna nämns inte explicit.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Tack för det tydliga och ärliga svaret. Det är just taktiksnacket som är poängen med nämndens överläggningar med regeringen inför rådet.

Anf. 140 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag ger fullt stöd för regeringens agerande i den delen.

Jag vill understryka det som jag brukar understryka, nämligen det millenniemål som handlar om hållbar utveckling. Jag ser att det finns med under punkterna som handlar om jämstämmlighetspolitik, och jag ser också att det finns med som en viktig del av naturkatastrofoområdet och att man uppmärksammar det under till exempel punkt 19.

Det är ett mål som har halkat efter och som riskerar att halka efter väldigt mycket, så det är naturligtvis viktigt att den delen kommer att finnas med. Jag utgår från att detta kommer att bli en stor del i en kommande reflexionsprocess också, och det är spännande med High Level

Event som finns med när det gäller samstämmighetspolitiken. Här skulle det finnas utrymme för svenskt agerande.

Detta är inte någonting som hänger samman med EU-nämnden utan är mer ämnat att vara en allmän kommentar men också ett stöd och en markör när det gäller klimatet.

2009/10:42

11 juni

Anf. 141 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Det är mycket riktigt så som Kerstin Lundgren påpekar att det är täckt i de resonemang som handlar om samstämmighetspolitiken just för att man väver ihop food security, klimat och hållbar utveckling. Naturligtvis finns det stor anledning för Sverige att i samband med och inför millennietoppmötet ytterligare trycka på de här frågorna. Det är ju ett särskilt millenniemål men det är också väldigt viktigt att det även genomsyrar arbetet med alla millenniemål så att vi inte gör det här tillfälligtvis och utan bra indikatorer, utan att det också är hållbar utveckling i alla dess delar, både ekologiskt och socialt.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 3, Jämställdhet och utveckling. Det är en diskussion på bland annat svenskt initiativ. Frågan i största allmänhet var i nämnden senast den 7 maj då det fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar.

Anf. 143 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Det är väl här som man kan tala lite om en besvikelse, men samtidigt har den höga representanten Cathrine Ashton ändå signalerat ett intresse. Jag tror att det är den trend som även Hillary Clinton har startat, nämligen att man sätter mer fokus på jämställdhet internationellt. Vi säger nu till alla: Välkommen i gänget, låt oss nu diskutera det här strategiskt!

Problemet är att vi har initierat den här punkten och hon har signalerat intresse, men sedan fanns inte tiden. Ungefär så uppfattar jag den här dagen, och jag är rädd att eftersom det här är en diskussionspunkt utan beslutsunderlag och det går mot slutet av mötet kommer det inte bli så mycket av den.

Det är därför jag har skrivit ett brev. Där tar jag upp att vi välkomnar hennes engagemang och intresse men att vi måste ha en genomgripande diskussion bland ministrar om hur vi strategiskt ska jobba med dessa frågor och komma vidare. Vi vill hänga upp detta på diskussionen om den Gender Action Plan som kommissionen jobbar med.

Vi ville skriva ett brev, för det är så lätt att kommissionen själv tror att den äger Gender Action Plan och jobbar med den utifrån hur kommissionen ser på saker och ting utan att väga in medlemsstaternas möjligheter och ansvar och se hur vi jobbar mer samstämmigt med genderfrågorna.

Därför är jag glad över att vi har denna Gender Action Plan och att vi nu hittar bra möjligheter att återkomma och diskutera framsteg och också ställa frågorna: Var är den strategiska diskussionen och hur ska den ske? Hur får man med medlemsstaterna och hur jämför vi oss med varandra?

Vi behöver diskutera dessa frågor för att ta reda på vem som gör vad när det gäller att implementera den här planen, för kommissionen kan ju

inte implementera den. Det handlar mycket om det bilaterala men också om hur vi jobbar i olika multilaterala forum och att medlemsstaterna är viktiga som egna aktörer ihop med kommissionen i EU:s biståndsarkitektur.

Vi vill diskutera den här frågan, och jag tyckte att det var passande att ta upp detta nu eftersom det sker i samband med det fortsatta arbetet med EU:s Gender Action Plan, för den är ju bra. Det är väldigt viktigt att vi kan ha den här processen nu som gör att gender blir en strategisk fråga och ett verktyg att uppnå bättre utveckling med.

Brevet som jag har skrivit är ställt till Cathrine Ashton, Andris Piebalgs och ministrarna. Vi får väl anledning att återkomma till det här. Det är ingenting som vi behöver samråda om i nämnden egentligen, för det är inget nytt i sak, och det är inga nya ståndpunkter jag för fram i brevet. Det är därför vi har skickat det utan att konsultera nämnden. Vi skickade det för att över huvud taget rättfärdiga att vi hade detta som en diskussionspunkt och för att rädda den så att det blir någonting av det här så och tas vidare, kanske också som ett stöd för Cathrine Ashton när alla andra frågor tränger på.

Fru ordförande! Jag ville berätta varför vi har gjort så, och jag hoppas att vi får lite tid för denna fråga.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

Då ska vi försöka bedöma hur mycket politiskt innehåll den här diskussionen förväntas ha. Det är på gränsen mellan information och prövning av förhandlingsupplägg. Ordet är fritt. Jag finner att ingen önskar det, och då tolkar jag det som att vi har hygglig samstämmighet om att det är ett bra initiativ och finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Därmed är vi klara med biståndsministern och tackar henne och hennes medarbetare för i dag om det inte är något annat hon vill ta upp.

Det hålls diverse möten i anslutning till rådet, men vi har inte tagit med dem på agendan eftersom det inte är samrådspliktiga aktiviteter.

Anf. 145 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Jag tror att ni kommer att träffa utrikesministern fler gånger innan det blir sommaruppehåll, men jag vill från min sida önska nämnden en god sommar och tacka för det utmärkta samarbete som jag har uppfattat att vi haft i nämnden om de här frågorna. De är ju inte alltid uppe, men när de har varit det har det varit till stor hjälp i vår hantering eftersom det finns en väldigt bred samsyn kring många av de här utvecklingsfrågorna som vi jobbar med inom EU.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Tack detsamma!

Innehållsförteckning

2009/10:42

11 juni

---

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 6 LARS LILJA (s).....	4
Anf. 7 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	4
Anf. 8 CHRISTINA AXELSSON (s).....	4
Anf. 9 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	5
Anf. 10 CHRISTINA AXELSSON (s).....	5
Anf. 11 MONICA GREEN (s)	5
Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	6
Anf. 13 MONICA GREEN (s)	6
Anf. 14 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 16 MONICA GREEN (s)	7
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 18 MAX ANDERSSON (mp).....	7
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 20 MAX ANDERSSON (mp).....	7
Anf. 21 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 23 Utrikesminister CARL BILDT (m)	8
Anf. 24 URBAN AHLIN (s)	9
Anf. 25 Utrikesminister CARL BILDT (m)	9
Anf. 26 URBAN AHLIN (s)	10
Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (m)	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 29 URBAN AHLIN (s)	11
Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (m)	11
Anf. 31 MAX ANDERSSON (mp).....	12
Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (m)	13
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (m)	13
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 36 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	13
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 38 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	14
Anf. 39 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	14
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 41 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	14
Anf. 42 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	14
Anf. 43 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	15
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 45 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	15
Anf. 46 KARL SIGFRID (m).....	15
Anf. 47 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (fp)	15
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	16

2 § Utrikes frågor	17
Anf. 49 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 50 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	17
Anf. 51 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	19
Anf. 53 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 54 URBAN AHLIN (s).....	19
Anf. 55 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	20
Anf. 56 URBAN AHLIN (s).....	21
Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	21
Anf. 58 URBAN AHLIN (s).....	21
Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	22
Anf. 60 BODIL CEBALLOS (mp).....	23
Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	23
Anf. 62 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 63 KERSTIN LUNDGREN (c)	24
Anf. 64 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 65 URBAN AHLIN (s).....	24
Anf. 66 KERSTIN LUNDGREN (c)	25
Anf. 67 ORDFÖRANDEN	25
Anf. 68 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	25
Anf. 69 ORDFÖRANDEN	26
Anf. 70 BODIL CEBALLOS (mp).....	26
Anf. 71 ORDFÖRANDEN	26
Anf. 72 URBAN AHLIN (s).....	26
Anf. 73 ORDFÖRANDEN	27
Anf. 74 KERSTIN LUNDGREN (c)	27
Anf. 75 ORDFÖRANDEN	27
Anf. 76 URBAN AHLIN (s).....	27
Anf. 77 ORDFÖRANDEN	28
Anf. 78 URBAN AHLIN (s).....	28
Anf. 79 ORDFÖRANDEN	28
Anf. 80 URBAN AHLIN (s).....	28
Anf. 81 ORDFÖRANDEN	29
Anf. 82 URBAN AHLIN (s).....	29
Anf. 83 BODIL CEBALLOS (mp).....	29
Anf. 84 ORDFÖRANDEN	29
Anf. 85 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	29
Anf. 86 ORDFÖRANDEN	29
Anf. 87 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	30
Anf. 88 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	30
Anf. 89 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	30
Anf. 90 ORDFÖRANDEN	30
Anf. 91 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	31
Anf. 92 ORDFÖRANDEN	31
Anf. 93 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	31
Anf. 94 ORDFÖRANDEN	31
Anf. 95 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	31
Anf. 96 ORDFÖRANDEN	32
Anf. 97 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	32
Anf. 98 ORDFÖRANDEN	32

Anf. 99	Utrikesminister CARL BILDT (m)	32
Anf. 100	MONICA GREEN (s)	33
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 102	Utrikesminister CARL BILDT (m)	33
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 104	Utrikesminister CARL BILDT (m)	33
Anf. 105	BODIL CEBALLOS (mp)	34
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 107	Utrikesminister CARL BILDT (m)	34
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	34
3 §	Utrikes frågor (utrikes frågor inkl. bistånd)	35
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 110	BODIL CEBALLOS (mp)	35
Anf. 111	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	35
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 113	Utrikesminister CARL BILDT (m)	36
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 115	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	37
Anf. 116	KERSTIN LUNDGREN (c)	37
Anf. 117	BODIL CEBALLOS (mp)	38
Anf. 118	Utrikesminister CARL BILDT (m)	38
Anf. 119	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	39
Anf. 120	BODIL CEBALLOS (mp)	39
Anf. 121	Utrikesminister CARL BILDT (m)	39
Anf. 122	MONICA GREEN (s)	40
Anf. 123	Utrikesminister CARL BILDT (m)	40
Anf. 124	KERSTIN LUNDGREN (c)	40
Anf. 125	ORDFÖRANDEN	40
4 §	Utrikes frågor (bistånd)	41
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 127	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	41
Anf. 128	SUSANNE EBERSTEIN (s)	41
Anf. 129	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	41
Anf. 130	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 131	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	42
Anf. 132	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 133	BODIL CEBALLOS (mp)	44
Anf. 134	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	44
Anf. 135	BODIL CEBALLOS (mp)	45
Anf. 136	CARINA OHLSSON (s)	45
Anf. 137	ORDFÖRANDEN	45
Anf. 138	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	45
Anf. 139	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 140	KERSTIN LUNDGREN (c)	47
Anf. 141	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	47
Anf. 142	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 143	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	47
Anf. 144	ORDFÖRANDEN	48
Anf. 145	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	48
Anf. 146	ORDFÖRANDEN	49